

Общински план
за развитие
"Айтос 2007-2013"

Април 2005

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Увод.....	3
II. Анализ на икономическото и социалното развитие на общината.....	5
1. Описание на Община Айтос.....	5
2. Стопански сектор.....	10
3. Човешки ресурси..	21
4. Околна среда и техническа инфраструктура.....	29
5. Матрица на анализа на Община Айтос.....	40
III. Стратегическа част.....	41
V. Индикативна финансова таблица.....	49
VI. Информация и публичност на плана.....	51
VII. Приложения.....	53
1. Приходи по бюджета на Община Айтос за 2005 г.....	54
2. Разпределение на разходите по бюджета на Община Айтос за 2005 г.....	56
3. Инфраструктура на бизнеса.....	58
4. Карта на сектор “Образование” в Община Айтос.....	61
5. Културен календар на Община Айтос за 2005 г.....	73
6. План за действие на Община Айтос за намаляване на емисиите от суспендиран прах в атмосферния въздух за периода 2004 – 2015 г.....	77
7. Индикативна финансова таблица	81

I. УВОД

Бъдещето на Община Айтос зависи от волята на нейните жители да я превърнат в икономически, туристически и културен център, привлекателен за живот и бизнес. Общинският план за развитие “Айтос 2007 – 2013” е не само опит да се отговори на предизвикателствата на новия век – векът на информационното общество. Той е синтезирал решимостта за промяна на тежките условия на днешния ден – безработица, нарастваща бедност, икономическа и ценностна криза. Положителната промяна може да стане реалност само тогава, когато си поставяме ясни и осъществими цели, когато формулираме точни и нужни приоритети, когато има съчетаване на интересите и координация в действията на всички заинтересовани страни – местни власти, политически сили, институции, бизнес, професионални среди, неправителствени организации, граждани.

Безспорни са предимствата на разработването на план “Айтос 2007 – 2013” като цялостно виждане за развитие на общината за период от седем години до 2013 г.

- План “Айтос 2007 - 2013” е средство за мобилизиране на местните и централни ресурси, за привличане на външни инвестиции, за интегриране на множеството проекти и планове на общинско и регионално ниво;
- Планът създава възможности за повишаване на гражданската активност, за динамично развитие на организациите и общностите, за формиране на чувство за единение и съпричастност на гражданите към развитието на общината;
- Планът е необходимо условие за приобщаване и използване на възможностите на европейски и национални програми за регионално развитие в сериозната конкуренция с другите общини в страната;

Планът за развитие на общината е разработен съгласно Методическите указания за разработване на Общински планове за развитие до 2013 г. и с подкрепата на експерти от Дирекция “Стратегическо планиране” в Министерството на регионалното развитие и благоустройството. В процеса на подготовката и обсъждането му взеха конструктивно участие представители на Общинския съвет, местния бизнес, културни институции, НПО, граждани и специалисти от общинска администрация. Планът бе приет на заседание на Общински съвет – Айтос с Решение № 275 от 29.07.2005 г.

Общинският план за развитие “Айтос 2007-2013” трябва да се разглежда като концепция за развитие на общината в името на едно по-добро бъдеще за нас и нашите деца.

II. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ

В ТОЗИ РАЗДЕЛ

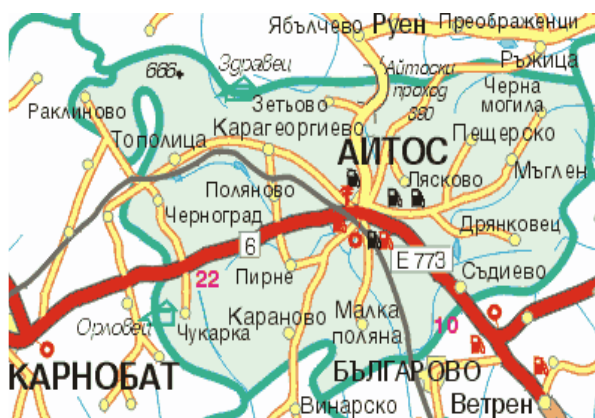
- Ресурси
- Анализ на ситуацията
- Силни и слаби страни, възможности и заплахи

1. ОПИСАНИЕ НА ОБЩИНА АЙТОС

Община Айтос е основна административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. Общината е обособена с Указ № 2294 на Държавния съвет на Република България от 26.12.1978 г. Град Айтос е средище на общината от II функционален тип.

Общината обхваща южните склонове на Източна Стара планина и долината на Айтоска река с обща площ 402,866 кв.км. Намира се в административните граници на Бургаска област в Югоизточен планов регион.

В състава на общината са включени 17 населени места: 16 села и град Айтос – административен, икономически и културен център с 25 159 жители. Населението на общината е 36 006 души. Кметства са 13 от населените места, а останалите 3 са кметски наместничества с население под 250 души.

Природните дадености обуславят развитието на интензивно земеделие и животновъдство. Произвеждат се главно зърнени и зърнено-фуражни култури. Има и традиционни масиви от трайни насаждения – лозя и овощни градини. Отглеждат се и технически култури – предимно тютюн и слънчоглед.

Айтос е важен транспортен възел. През общината минава първокласен шосеен път и ж.п. линията София-Бургас. Отстои на 30 км от най-голямото пристанище на Черно море и Летище Бургас.

Релеф

Община Айтос е разположена в източната част на Република България. Макар и малка по размери, тя притежава разнообразен релеф. Северните ѝ части по цялото протежение изток-запад са заети от южните разклонения на невисоката (до 700 м) Айтоска планина. Склоновете ѝ постепенно се снижават, заоблят очертанията си и на места преминават в разлети хълмове. Последната ѝ разклоненост завършва с теренни гънки, сливайки се с равнината - южно от гр. Айтос. Планинските склонове са прорязани от множество дерета. Южната част от общината е заета от Айтоското поле, което е периферна част на Бургаската низина. Разположено е на кота от 60 до 100 м с лек наклон към р. Айтоска, която води началото си от р.Дермендере извираща на 10 км североизточно от града.

Климат

Община Айтос попада в преходноконтиненталната климатична област. Най-източните ѝ части са в обсега на черноморската климатична област, която се отличава със специфична проява на ветрова циркулация. Средногодишните температури са 12.2°C. Абсолютните максимални температури достигат доста високи стойности – най-високата измерена абсолютна максимална температура достига 42°C (август), а най-ниската максимална достига –22.1°C (януари и декември).

Почви

Разпространени са два основни типа почви - канелени горски и алувиални и алувиално-ливадни. На отделни петна се срещат хумусно-карбонатни и черноземни смолници.

Минерални ресурси

Сред основните скали преобладават варовици и в резултат на това на много места, макар и на малки участъци, теренът има ясно изразен карстов характер. При това варовиците обикновено са размесени с мергели, пясъчници, конгломерати и шисти, които най-често се срещат край леглата на доловете и реките.

Този геоложки строеж определя наличието на множество находища на нерудни изкопаеми и инертни материали. Те имат широко разпространение и показват еднообразие по състав и стопанско предназначение.

Някои от тях са с регионално значение, други са предпоставка за развитие на някои промишлени дейности с локално значение, както и за задоволяване нуждите на стопанството. Широко известен е така нареченият айтоски камък, който представлява сиенит с наситенозелен цвят. Използва се за вътрешна облицовка на сгради.

Находищата от глина имат локално значение. Използват се за производството на тухли и керамични изделия. В миналото особено добре е било развито грънчарството

Водни ресурси

Община Айтос е бедна на повърхностни води. Причина за това са оскъдните валежи – 540 мм годишно, геоморфоложката структура и скалният състав на геоложката структура, която допринася за губене на водите в карстовите образувания.

Територията се отводнява от р. Айтоска и притоците ѝ. Влива се в Бургаското езеро. Общата ѝ дължина е 32.5 км с водосборна площ 304.7 кв. км. Има непостоянен и невисок воден режим, който се влияе силно от годишния валежен режим. Зимните валежи, част от които са във вид на дъжд, обуславят големия зимен отток - 42%. Пролетният отток се дължи на снеготопенето и пролетните валежи. Сравнително високите летни водни стоежи се дължат на валежните количества през лятото. Заради високите изпарения през лятото и честите засушавания на много от притоците на р. Айтоска има изградени микроязовири (43 язовира средно с 50-80 дка площ), които се използват за напояване на селскостопанските земи и за рибовъдна дейност.

Община Айтос е богата на минерални води - топли и студени. Повечето от минералните извори и сондажи имат лечебни свойства, но нямат изградена материална база, в която да се правят съответните процедури. Най-големите сондажи се намират на територията на селата Съдиево и Поляново.

Възможности за използване на минералните води на територията на Община Айтос според физико-химичните им качества:

- за лечебни цели;
- за питейни нужди - особено перспективен е сондажът при с. Съдиево, който предлага възможности за бутилиране;
- за хигиенно-битови нужди;
- за оранжевийно производство и зеленчуци.

Флора и фауна

Във флористично отношение районът на Горско стопанство - Айтос, който обхваща общините Айтос и Руен, попада в пояса на равнинно-хълмистите дъбови гори. Наред с разнообразната и богата горска растителност, представена от дъбови насаждения с единични и групови участия на габър, източен бук, липа, явор, бряст, ясен, мъждрян, топола, върба, елша, келяв габър и др., се срещат разнообразни билки, които имат стопанско значение. В района са разпространени тетра, шипка, трънка, глог, коприва, подъбиче, ягода, мента, живовляк, риган, глухарче, лайка, бял равнец, жълт кантарион, мащерка, липа, орех. Те намират приложение във фармацевтичното производство и медицината за билколечение. За гъбарството значение имат манатарката и пачият крак.

Макар и невисока, Айтоска планина е с богат фаунистичен състав. От бозайниците се срещат благороден елен, сърна, дива свиня, заек, гризачи (катерица, лалугер, полска мишка, сив плъх, съсел и др.). Най-често срещаните хищници са – чакал, лисица, дива котка, белка, златка (защитен вид), невестулка, черен пор, язовец. Влечугите са представени от костенурка (блатна, шипобедрена, шипоопашата - защитени видове), гущер, усойница, пъстър смок, змия медянка и др. От птиците са разпространени ястреб, яребица, пъдпъдък, горски бекас, гургулица, гълъб, глухар, сова (защитен вид), улулица, бухал, кукумявка и др.

Горски ресурси

Пасищата заемат 49 117 дка. от Горския фонд, което е 1.1% от общата площ на Горско стопанство - Айтос.

Преобладаващи дървесни видове сред горите със стопанско предназначение са черен бор, бял бор, благун, цер, зимен дъб, космат дъб, източен бук, габър, липа, акация.

Гори със специално предназначение:

- защитни ивици край шосето Айтос - Провадия;
- лесопарк «Славеева река» - зелена зона;
- курортни гори при с. Тополица;
- нелесопригодни площи, обрасли с дървесна и храстова растителност.

Поземлени ресурси

Общата площ на Община Айтос е 402 866 дка, което представлява 2,7 % от територията на Бургаска област. В площта се включват:

- Земеделски фонд;
- Горски фонд;
- Фонд “Населени места”;
- Територии за транспорт и инфраструктура;
- Водни течения и водни площи;
- Територии за добив на полезни изкопаеми и депа;
- Други терени (3 964 дка).

Земеделският фонд заема площ от 297 068 дка, което представлява 73,73 % от територията на общината. Обработваемата земя във фонда заема 225 310 дка или 75,84 % . Най-много обработваема земя има в землищата на гр.Айтос, с.Караново, с.Пирне, ОСС – Айтос, с.Черноград, а най-малко в землищата на селата Зетъво, Раклиново, Черна могила и Поляново. Необработваемата земя в земеделския фонд заема площ от 71 758 дка или 24,15 %.

Горският фонд заема площ от 82 485 дка или 20,47 % от територията на общината. Горските пасища са 10,70 % от фонда (8 833 дка).

Територията на фонд ”Населени места” е 12 346 дка или 3,06 % от територията на общината. От площта на населените места 9 197 дка са обработваема земя, като нивите заемат площ от 6 411 дка, а трайните насаждения – 2 786 дка.

Необработваемата земя заема 3 149 дка от фонда.Застроените площи са 1 116 дка или 9,04 % от фонда.Улиците, площадите и ж.п. линиите заемат 11,23 % от селищните територии и са с обща площ 1 387 дка. Водните площи са 26 дка; озеленените площи 443 дка и др. терени - 177 дка.

Териториите за транспорт и инфраструктура заемат 2 456 дка от общата площ на общината. Към тях се включват: ж.п. линии и съоръжения, заемащи 534 дка; Републиканска пътна мрежа – 1 135 дка; местни и ведомствени пътища, представляващи 782 дка от разглежданите територии и надземни проводни и инженерни съоръжения – 5 дка.

Водните течения и водните площи в община Айтос заемат площ от 4 430 дка.От тях реките обхващат 506 дка; язовирите, водоемите и каналите заемат площ от 3 860 дка, а блатата и мочурищата - 64 дка.

Териториите за добив на полезни изкопаеми и депа, представляват 117 дка от общата площ на общината.Депата за кариери и рудници заемат 27 дка, а депата за битови отпадъци – 90 дка.

Културно-историческо и архитектурно наследство

Историята на Айтос, едно от най-древните селища, известни още от епохата на траките, обхваща няколко хилядолетия. Всички археологически находки, разкрити около града, показват, че началото на съществуването на селището започва 5 хиляди години преди новата ера.

Намерените около местността "Мангалията" и "Баалар чешма" върхове на копия, битова и декоративна керамика, оброчни плочки с изображение на тракийски конник и други останки ни показват тракийския период на града. Градът влиза в пределите на българската държава по времето на хан Тервел.

Крепостта Аетос е играла важна роля в отбранителната система на българските земи срещу набезите на татари, авари и кръстоносци. През 1378 г. градът е превзет от войските на султан Мурад.

През време на руско-турската война (1828-1829г.) легендарният генерал Дибич Забалкански превръща града в опорен стратегически пункт. След Одринския мир през 1829 г. много от жителите му се изселват в Бесарабия.

През Възраждането населението участва активно в национално-освободителните борби. Васил Левски организира в града революционен комитет. След Освобождението Айтос се утвърждава като оживен търговски център, по-голям от Бургас. Тук се провежда голям панаир. Открива се и първото девическо земеделско училище в страната.

Историческите обстоятелства са предпоставка за значителен брой мюсюлмани сред жителите на града, поради което град Айтос е център на мюфтийство.

Наличието на културно-исторически обекти са предпоставка за развитието на културен туризъм. Архитектурно-етнографският комплекс "Генгер" допълва колоритния образ на града. В Алеята на старите занаяти град Айтос е съхранил традиционните за региона занаяти, практикувани от айтоските майстори – грънчарство, медникарство, дърворезбарство и др.

Културните традиции на Айтос пази и продължава вече 130 години градското читалище "Васил Левски". Ежегодно в гр. Айтос се провеждат традиционните фолклорни празници "Славееви нощи". От 1996 г. те получиха статут на детски конкурс, който открива и налага млади таланти в народното песенно и музикално изкуство.

Природни забележителности: Бодливо сграбиче – рядък растителен вид; Айтоска кория – защитена природна забележителност; Причудливи скални образувания: "Трите братя" – с формата на сфинксове, "Кралимарковски стъпки" – вдлъбнатини в скалите, наподобяващи гигантски стъпки, "Свинската глава", "Костенурката" и др.

Археологически забележителности: Праисторическа селищна могила; Тракийски надгробни могили; Антично селище в местността "Старият град"; Антична крепост "Аетос".

Паметници на културата: Църквата "Св. Влм. Димитрий"; Джамията в центъра на града, строена през 1435 г.; Параклис-костница "Св. Димитър"; Възрожденска къща "Петър Станев" с музейна сбирка и Художествен салон, Читалище "Васил Левски", създадено през 1869 г и Зумпаловата къща, строена през 1901 година.

2. СТОПАНСКИ СЕКТОР

Анализ на ситуацията

Айтос е една от най-големите селски общини в България. Тя е аграрно-промишлен център с регионално значение. Икономиката на общината се характеризира с преобладаващ дял на селското стопанство и свързаната с него преработвателна промишленост.

Земеделieto е най-големият източник на заетост и доходи в общината. Природните дадености обуславят развитието на интензивно земеделие и животновъдство. Произвеждат се главно зърнени и зърнено-фуражни култури, грозде, зеленчуци, череши и тютюн.

С важно значение са шивашката и текстилната промишленост, хранително-вкусовата и дървопреработвателната промишленост.

Преобладаващата част от фирмите в общината са в сферата на услугите и търговията. От регистрираните в общината над 2000 фирми, 98 % са микро и малки по размер. Частният сектор е по-гъвкав и е основен фактор за растеж и заетост. Големите фирми са малко на брой, но те осигуряват преобладаващия брой работни места.

В общината има отлични възможности за развитие на различни видове туризъм на основата на минералните извори, природните и археологически забележителности.

Отраслова структура

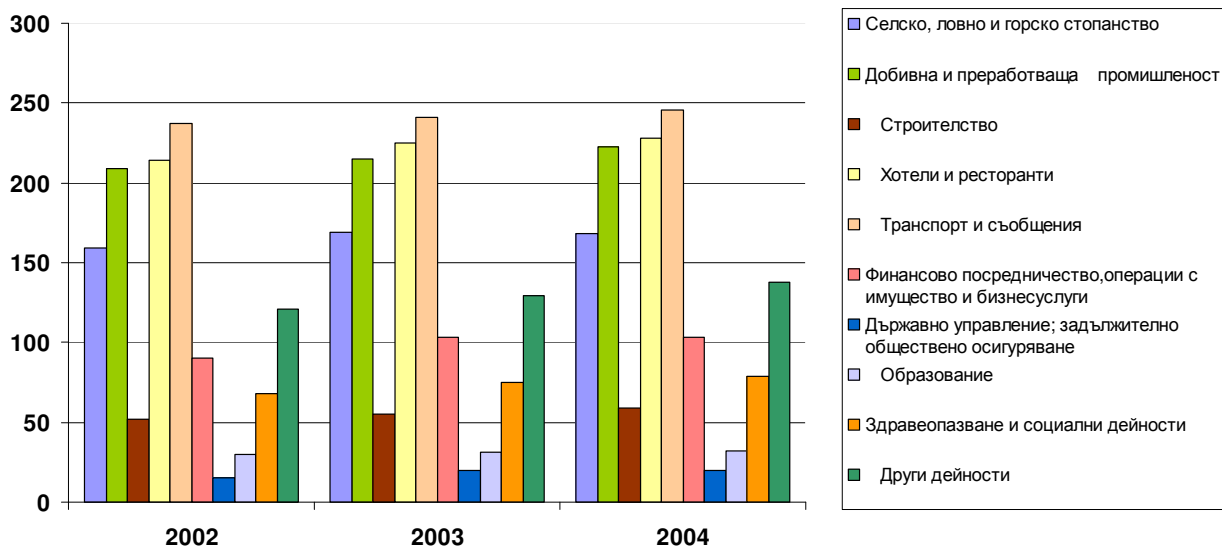
Икономическата база на общината е разположена в западна промишлена зона на площ около 900 дка. Зоната е много добре комуникационно обезпечена, както по отношение на ж.п. съоръжения, така и от проведените комуникации с оптимални габаритни размери. В зоната са изградени електропреносни мрежи, като по този начин не се създават проблеми дори и за новостроящи се мощности. Водоснабдяването на предприятията е принципно решено, но ще трябва да се изгради система за водоснабдяване с промишлени води.

Отрасловата структура на стопанския сектор се определя от:

- Хранително-вкусова промишленост;
- Текстилна промишленост;
- Дърводобив и дървопреработвателна промишленост;
- Селско стопанство;
- Транспорт и съобщения;
- Търговия и услуги;
- Строителство;
- Туризъм.

По данни на ТСБ - Бургас преобладаващ дял в отрасловата структура на Община Айтос според броя на активните субекти имат фирмите, заети с търговия и ремонт. През 2002 г. техният брой е 1633, през 2003 г. – 1676 и през 2004 г. – 1699 (56 %). Активните субекти в останалите отрасли са посочени на диаграмата.

Отраслова структура според броя на активните субекти, вписани в регистър Булстат

Малки и средни предприятия

Развитието на сектора на малките и средни предприятия в общината следва от близо общите тенденции на развитие на частния сектор в страната по отношение на размера, отрасловата специализация, източниците на стартов капитал, резултатите от дейността, пречките за растеж и развитие. Специфична характеристика е относително големия дял на МСП в земеделието в сравнение със средния за страната.

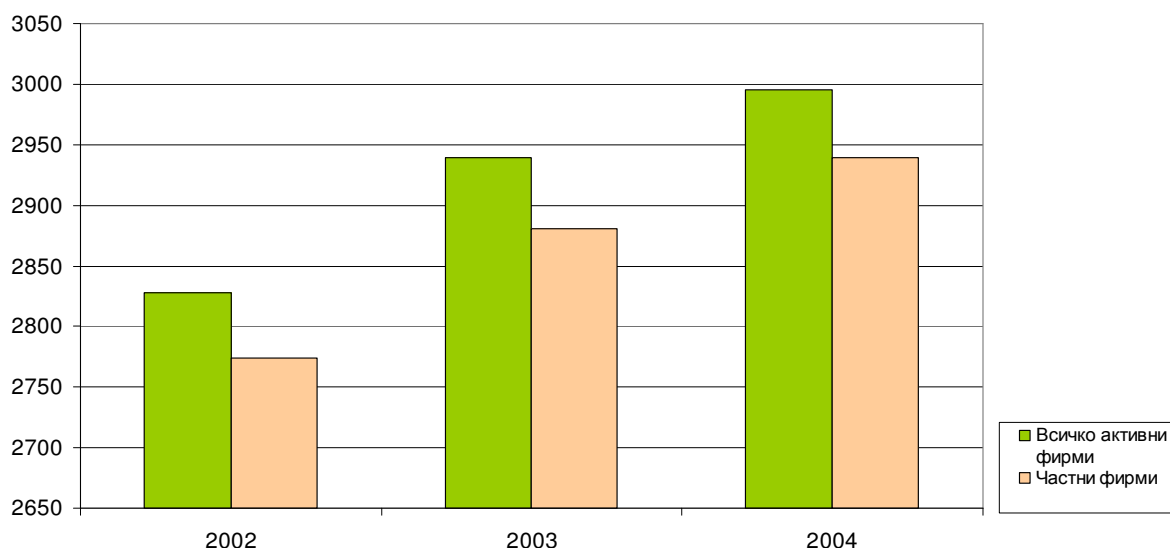
Определящи в сферата на малките и средни предприятия са:

- " Кетчуп фрукт "АД – преработка на плодове и зеленчуци и производство на плодови и зеленчукови консерви; голяма част от продукцията е предназначена за износ
- ТПК " Орловец 91 " - производство на безалкохолни напитки
- " Айслес " ООД - дървообработване
- " Глобал сорсинг " ООД - производство на облекла, предимно за износ
- "Франко" ЕООД - производство на полуфабрикати от череши, главно за износ
- " Делта - Ф " ООД - производство на украси и мебелопроизводство
- ЕТ " Габи " - производство на лозов, овощен и декоративен посадъчен материал
- ЕТ "Даниел" – производство на цветя и цветен посадъчен материал
- Мелница "Георги Тончев и &" – изкупуване на зърно, производство на брашна, включително на ишлеме
- ЕТ "Ринг" – Любомир Дражев – търговия с петролни продукти
- ЕТ "Николай Цонев" – производство на месни продукти
- Търговска верига "Перла"
- Търговска верига "Марко"
- "Сортови семена - Елит" ЕАД
- "Механизация и борба с ерозията" ООД
- "Краностроене" ЕООД

Голяма част от малките частни фирми са заети предимно в сферата на търговията и услугите. Повечето от тях са регистрирани като еднолични търговци. Произвеждат главно хлебни и сладкарски изделия, дървени и строителни материали. През последните години се наблюдава тенденция на постепенно нарастване на дела на средните фирми.

Според данни от регистър Булстат през 2002 г. в общината функционират 2 828 фирми, от които 12 държавни, 7 общински и 2 809 частни. През 2003 г. броят на частните фирми се увеличава с 2.4 % до 2 881 стопански субекта.

Структура на активните фирми според формата на собственост

Най-чувствително увеличение на броя на фирмите в частния сектор се наблюдава през 2004 г., когато те са вече 2 939 от всичко 2976 активни фирми в общината, като броят на държавните и общински фирми е почти непроменен.

ОБЩНСКИ ФИРМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА:

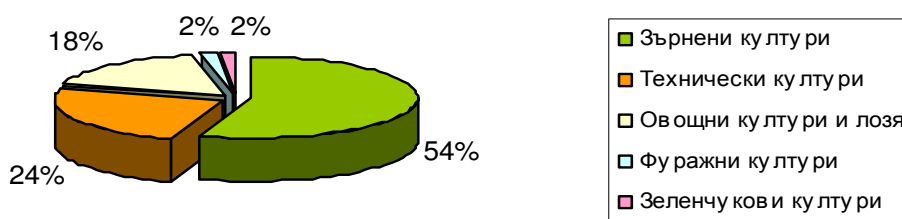
- **“АЕТОС – ТЪРГОВИЯ” ЕООД** – с основен предмет на дейност търговия на едро и дребно с хранителни и промишлени стоки;
- **“ГЕНГЕР” ЕООД** – насочена към сферата на туризма, предлага хотелиерски и ресторантьорски услуги;
- **“КДС – АЙТОС” ЕООД** – комунални услуги и строителство;
- **“АЙТОС – АВТОТРАНСПОРТ” ООД** – транспортни и ремонтни услуги;
- **“АВИЦЕНА” ЕООД** – търговия на медикаменти и лекарствени препарати;
- **“МБАЛ – АЙТОС” ЕООД** – основен изпълнител на болничната медицинска помощ;
- **“Медицински център I – АЙТОС” ЕООД** – пряк изпълнител на извънболничната медицинска помощ.

Земеделие

Община Айтос е селски район, който е силно зависим от земеделието като източник на заетост и доходи. Подходящите климатични условия и плодородните почви, благоприятстват развитието на хлябно и фуражно производство, лозарство, овощарство, зеленчукопроизводство, тютюнопроизводство, овцевъдство и говедовъдство.

Над половината от обработваемата земя е заета от зърнени култури, предимно пшеница и ечемик. Утвърденото зърнопроизводство е напълно адаптирано към природно климатичните и почвени условия, характерни за общината, които са благоприятни за получаване на сравнително добри добиви от пшеница и ечемик. През последните години се забелязва тенденция към засушаване, което налага оптимален подбор на сортовете пшеница и ечемик. Поради тези причини през 2003 г. средните добиви от разглежданите култури бяха от два до три пъти по-ниски от средните за общината и региона.

Структуроопределящи култури в растениевъдството за стопанската 2004г.

Най-често срещаните зеленчукови култури са домати, картофи, лук, арпаджик. В по-голяма част те са застъпени в частния сектор и са основно звено на семейния бизнес в селското стопанство. Основно значение за групата на техническите култури имат слънчогледът и тютюнът. Слънчогледът е основна маслодайна култура за региона и заема около 1/6 от обработваемата земя на регистрираните земеделски производители. С тютюнопроизводство се занимава около 80 % от населението в селата Мъглен, Пещерско, Черна могила, Карагеоргиево, Поляново и др.

Групата на овощните култури и лозята заема общо 27 913 дка от обработваемата земя. Доминират: бадемите – 4 000 дка, черешите – 3 980 дка, прасковите – 1 900 дка, ябълките – 800 дка. Лозята заемат площ от 10 000 дка, като по-голям е делът на винените сортове – 6 300 дка. Независимо от полупланинските условия и не много богатите типове почви, на територията на община Айтос има добри предпоставки за производство на грозде за бели и червени трапезни вина и късно десертно грозде.

Потенциалните възможности за развитие на тревни фуражни култури са много добри. Основни видове са силажната царевица, люцерната, житно – бобовите и граховите смеси.

Добре развити сектори на животновъдството са говедовъдство, овцевъдство, свиневъдство и птицевъдство. Животновъдството е развито главно в частния сектор. През последните години значително нараства делът на птицевъдството и се утвърждава като основна дейност в личния сектор.

Брой селскостопански животни по видове и по години					
Години	Животни				
	Говеда	Свине	Овце	Птици	Кози
1992 г.	3 790	6 970	30 940	44 230	10 500
2000 г.	9 074	17 493	25 911	46 166	12 310
2003 г.	2 672	4 147	13 356	71 000	3 406

Благодарение на близостта си до Източна Стара планина, Айтос е един от трите района, в които е разрешено отглеждането на източно-балканска свиня и нейните кръстоски.

Селското стопанство е приоритет в Стратегията на общината в периода 2000 – 2006 г., поради :

- Подходящите климатични условия и плодородни почви благоприятстващи; развитието на ефективно растениевъдство и животновъдство;
- Наличие на материална база за земеделие;
- Опит и традиции на работната сила в областта на земеделието;
- Наличие на Професионална гимназия по селско стопанство “Златна нива” за подготовка на квалифицирани кадри;
- “Сортови семена – Елит” ЕАД – клон ОССС за производство на елитни семена;
- Агро/бизнесцентър – за усвояване на чуждия опит и привличане на чужди инвестиции в областта на земеделието и подпомагане в изработването на проекти.

Селското стопанство би могло да има значителен принос за съживяване на икономиката в следващите години. Наличните ресурси за развитие на земеделието са достатъчни за осигуряване на допълнителна заетост и доходи на местното население.

Създаването на модерно високоефективно земеделие в Община Айтос налага използването на нови организационни практики, свързани с модернизирването на съществуващия машинен парк, използване на висококачествени сортове и породи, окрупняване на земеделски стопанства, нови видове торове и квалифицирани кадри, които умеят да управляват аграрните процеси.

Наличието на благоприятни климатични и почвени условия е предпоставка за намаляване на безработицата чрез подпомагане на всички, които желаят да се занимават със земеделие. Това може да стане, ако се постави земеделският производител в основата на бъдещата средна класа.

В община Айтос са регистрирани 130 земеделски стопани, от които само една трета са активни. Сред тях са 15 земеделски кооперации, които отчитат 87 % от приходите си от основна дейност.

В общината преобладават дребните земеделски стопанства – малкият размер на стопанствата се доказва и от фактът, че в тях са заети средно по 6 човека и нито едно стопанство не осигурява работа на повече от 20 работници.

Земеделието трябва да се превърне от поминък за лично потребление и биологично оцеляване в доходен агробизнес. В общината това до някаква степен е направено, но засяга само окрупняването на земята – за това говори фактът, че преобладаващата част от земята /95%/ се обработва от големите кооперации. Земеделските стопанства са тясно специализирани, едва 13 % от тях са смесени и се занимават както с растениевъдство, така и с животновъдство. Стопанствата с различен размер имат различен профил. Около две трети от малките земеделски стопанства отглеждат главно зеленчуци – домати, лук, картофи. Средните по размер стопанства развиват разнообразна дейност: 40 % отглеждат зърнени и маслодайни култури, около 33 % - зеленчуци и останалите – трайни култури. Големите стопанства се занимават главно със зърнопроизводство. Малките и средните стопанства са главно семейни ферми. Високата специализация в производството на една до четири култури и на количество над необходимите за самозадоволяване са доказателство, че малките стопанства са пазарно ориентирани.

Опитът от последните 10-12 години показва, че в община Айтос има ресурси както за крупни арендни стопанства, така и за малки семейни ферми. Но всичко това трябва да се подкрепи финансово от ДФ “Земеделие”, от програмата на ЕС за развитие на земеделието и селските райони /САПАРД/ и др. Средства са необходими както при зърнопроизводството, при което определящ и лимитиращ фактор е механизацията на технологичните процеси и изискването за комасирано земеползване, така и при лозарството, овощарството, зеленчукопроизводството, бубарството, тютюнопроизводството, билкопроизводството и животновъдството, където лимитиращ фактор е организацията на труда. Вниманието трябва да се обърне на трудовата миграция от селата към по-големите градове. Развитието на селските райони трябва да се обвърже с алтернативна заетост, свързана както с възраждане на стари културни традиции и обичаи, така и с налагането на екологично чисто земеделие. Утвърждаването на модела на устойчиво развитие и щадене на природата трябва да се прилага чрез комплексен механизъм на субсидиране, реална помощ от местни и европейски програми. Съществуващите практики за свързване на взаимно изгодни производства в обединения – клъстери е на основата на специализация и предполагащо коопериране, което в община Айтос може да се развие на базата на екологично чисто земеделие, взаимодействащо си с предприятия от хранително-вкусовата промишленост /“Кетчуп-фрукт”ЕАД/, а тази интеграция да се разшири чрез взаимодействие с животновъдни ферми – така около голямото промишлено предприятие ще гравитират по-малки стопански обединения.

Промисленост

В условията на преход към пазарна икономика промишлените предприятия в общината не успяха да намерят свой алтернативен изход. Негативните икономически последици на национално ниво се отразиха пагубно на начина на работа и на цялостното функциониране на промишлеността на общината. Преди началото на реформите община Айтос има сравнително разнообразна икономическа структура: електротехническо машиностроене, производство на машини и оборудване /вкл. специализирана военна продукция/, добивна, дървопреработваща, шивашка и хранително-вкусова промишленост, както и добре развито селско стопанство.

Проведените реформи доведоха до загуба на традиционни пазари - предимно на руския пазар, липса на инвестиции за обновление и ниска конкурентноспособност, ограничени възможности за кредитиране, недостатъчни управленски способности в условията

на либерализиран пазар. Бавното реструктуриране не даде възможност на частния сектор, който е по-гъвкав, да се превърне във фактор за растеж и заетост. През периода 1996-1998 г. индустриалният сектор е генерирал над 60% от брутната добавена стойност. През 1997 г. промишлените фирми изпадат в тежка криза – генерираната от тях добавена стойност е над три пъти по-малка спрямо предходната година. Това се дължи най-вече на икономическата нестабилност в страната. Структурата на добавената стойност в общината значително се различава от нейната структура в страната и в Бургаска област.

Въпреки че преобладаващата част от регистрираните фирми са в сферата на услугите, принадлежната стойност се създава преди всичко в отраслите на промишлеността, селското и горското стопанство. Според последните данни БВП на човек от населението в общината е почти два пъти по-нисък от средния за страната. Това може да се обясни с неправилните структурни решения в целия процес на интегриране към ЕС. Не се осъществи процес на премахване на всичко неработещо и нискоефективно и създаване на нова организационна структура на базата на конкурентни предимства. Използването на стари възможности и нови производствени практики създава усилващ ефект и води до по-голяма ефективност.

Основната част от заетите в общината през 2003 г. се разпределят в отраслите на търговията - 29,8 %, селското стопанство - 17,5 %, промишлеността - 15,7 %, следва се общата тенденция за увеличаване на заетостта в сферата на услугите. Отрасъл "Търговия и ремонт" има водещо място в икономическата структура на общината. Тя е с най-висок дял в нетните приходи от продажба /53 % през 2003 г./ и ангажира близо 30 на сто от всички наети в общината.

На второ място с 15 на сто от нетните приходи от продажба се нарежда "Преработваща промишленост" - в него са наети 16 на сто от общо наетите лица. На трето място е селското и горското стопанство /13% от нетните приходи и 17,4% от наетите/. Средната работна заплата през 2003 г. е нараснала с 14 на сто до 214 лв.спрямо 2000 г., изчислена на годишна база, спрямо средната работна заплата в страната. Средното заплащане в Община Айтос остава по - ниско с около 28 на сто.

Община Айтос попада в групата на средно развитите според общинския индекс на човешко развитие. Произведената брутна продукция за 2003 г. се равнява на 37 575 хил. лв. по текущи цени, което е с 2179 хил. лв. повече спрямо 2002 г. През 2003 г. производствено-икономическият комплекс на общината реализира нетни приходи от продажби в размер на 72 255 хил. лв., което е 5,2 % от приходите на област Бургас и ангажира 6727 наети лица. По-голямата част от фирмите са предимно микро и малки по размер. Настъпилите структурни промени в икономиката и установяването на пазарни условия определят и тенденцията на насочване на по-голяма част на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи /ДМА/ в сектора на услугите, чийто относителен дял в общия обем на инвестициите през 2003 г.е 40 на сто.

В общината липсва изградена технологична инфраструктура, която да ускори трансфера на нови технологии в производството и да повиши неговото технологично равнище. Развитието на информационните и комуникационни технологии също изостава значително, което намалява шансовете на общината за динамично развитие в перспектива и налага необходимостта от изграждането им и създаване на умения у местното население и бизнеса за тяхното използване.

Перспективите в стопанското развитие трябва да се търсят в ресурсоемки производства - екстензивно работещи предприятия на основата на сътрудничество /местно и чуждестранно/. На такава основа работят турските изнесени фирми от шивашкия сектор в общината.

Трябва да се търсят онези възможности, които ще донесат по-голяма икономическа, социална и екологична ефективност за общината. Възможностите за кредитиране все още не се използват достатъчно поради различни причини - неподготвеност на предприемачите при съставяне на бизнес планове, голяма част от производителите не са регистрирани и са в т. нар. "сива икономика", липса на разработени бизнес идеи, високите нива на банкови обезпечения и лихви. Общинската администрация и неправителствените организации трябва да заемат по-активна позиция при привличането и консултирането на желаещите да ползват кредит.

Благоприятната възрастова структура определя потенциала от трудови ресурси в общината, но негативната тенденция за увеличаване на броя на гражданите дългосрочно безработни, загубили уменията си за работа, показва нуждата от квалификационни и преквалификационни курсове. Сами по себе си курсовете няма да създадат реална заетост и намаляване на безработицата, те ще са полезни, ако на пазара на труда има адекватно търсене.

Общината може да помогне на бизнеса, като работи за подобряване на инфраструктурата и създаване на благоприятна бизнес среда, която да е предпоставка за привличане на външни инвестиции.

Туризм

В Община Айтос има възможности за развитието на различни видове туризъм. Основен потенциал са горските и биоклиматичните ресурси, минералните извори и богатите фолклорни традиции на района.

Условията за развитие на туризма се определят от местоположението ѝ – близостта ѝ до Черноморието и благоприятното съчетание на планина, равнина и минерални извори.

В землището на Община Айтос е разположен Лесопарк "Славеева река", представляващ крайградски парк с площ 1336.7 декара, от които 422 декара са горски фонд и 914.7 декара са земеделски фонд. Той изпълнява ролята на зона за отдих за жителите на град Айтос.

В лесопарка в категорията на защитените територии влизат:

- Природна забележителност "Трите братя" – скални групи с площ 1 хектар;
- Природна забележителност "Генгер" с площ 422 дка – находище на защитеното растение бодливо сграбиче /айтоски клин, лат. астрагалос айтосиензис/ - ендемит от Кримския полуостров.

В територията на лесопарка е построен и етнографски комплекс "Генгер", представляващ административна сграда с кафене, механа, хлебарница, бръснарница и хотелска част, които функционират.

В лесопарк "Славеева река" има изградена стена за алпинисти, която е в сравнително добро състояние и се използва от любители, построено е и закрито стрелбище, което в момента не функционира, но след обновяване ще бъде отлична база за провеждане на спортни игри и състезания. Има построен ресторант с паркинг с повече от 50 места за коли и с възможности за разширение с решетъчно-бетонни плочи. В близост, на голяма поляна е изградена лятна естрада, където в първите дни на месец юни ежегодно се провежда фолклорен фестивал "Славееви нощи" в памет на видния айтозлия Филип Кутев. Централната алея на лесопарка достига до язовир, който може да се зариби с видове, подходящи за любителски и състезателен риболов.

В лесопарка има изкуствено езеро, което се нуждае от възстановяване. До него се намира детска площадка с обновени композиционни елементи.

На територията на лесопарка се намира единственият за региона зоокът, който, макар че има остра нужда от основен ремонт, със своите редки и екзотични представители на фауната е привлекателно място за децата. Непосредствено пред входа на зоокът се намира най-голямата площ, организирана за детски отдих.

Незаменими места за отдих има и в планинските склонове над с. Тополица – курортните местности “Къркътлъка” и “Бяла река” с добре обзаведена база.

Туристическата политика на общината е насочена към разработване на програма за ефективно използване на природните дадености на парк “Славеева река” чрез разработване на наличната база – организиране и провеждане на фолклорни програми от типа на характерните за гр. Айтос “Славееви нощи”, строеж и благоустройство на старата база, както и създаване на детски площадки, велосипедни алеи, атракции от типа на терариуми, водни атракции – пързалки, джетове.

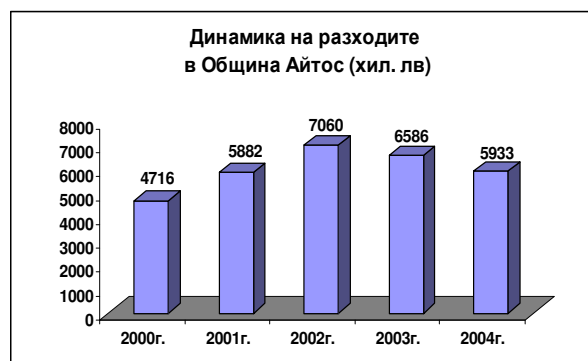
Трябва да се създадат възможности за запознаване на чужденците със стари български обичаи – пресъздаване на характерни за региона обичаи и празници от фолклорни групи, местни занаяти – грънчарство, медникарство, дърворезбарство и др. Необходимо е довършването на комплекса от типични стари градски постройки, в които туристите да приготвят сами характерни местни гозби, да се създадат пътеки за вело-, фото-, религиозен и планински туризъм и др. Голям резерв на общината са минералните извори: в гр. Айтос за балнеолечение, а в с. Съдиево – за бутилиране на минерална вода.

Нужно е да се подобрят социално-битовите условия в етнографския комплекс “Генгер”, да се подобри наличната инфраструктура - пътища, ВиК, както и рехабилитация и провеждане на улиците на гр. Айтос към изискванията за санитарно-хигиенни норми. Общината, подкрепена от неправителствени организации и местни бизнесструктури, да стане инициатор на активна маркетингова политика и разработване на рекламна стратегия за промоцирането на културно - архитектурните ресурси.

Глобализацията променя както предпочитанията на туристите, така и изискванията към туристическия продукт – отлив от едни дестинации и любопитство към други. Адекватното реагиране изисква от общинските власти да се създадат постоянни организационни структури към стопанската дирекция, занимаващи се с проблемите на туризма в общината. Новата тенденция на разбирането, че туризмът е критерий за начина на живот на човека – на неговата свобода да разполага със себе си, което е предпоставка за развитие на човешкия потенциал, предполага издигането на неговото значение в регионален и национален мащаб.

Общински бюджет

Анализът на динамиката на приходите и разходите в Община Айтос през последните пет години извежда като години с най-голям ръст 2003 г. – за приходите и 2002 г. – за разходите.

През 2004 г. Община Айтос реализира приходи в размер на 6 919 хил.лв. Съотношението между приходите за общински дейности към приходите за държавни дейности е едно към две. Приходите за 2004 г., съпоставени с 2001 г. (5 914 хил. лв.), показват увеличение с близо 16 на сто.

Най-голям относителен дял от общия размер на разходите за държавни дейности има образованието – 47 на сто или 2 799 хил. лв. За дейностите държавна отговорност към “ОЦСЗУ” са изразходвани 168 522 лв. Разходите включват издръжка на “Дом за стари хора”, Дневен център за деца с увреждания, Дневен център за възрастни с увреждания, издръжка на училищните здравни кабинети. В края на годината е реализирана икономия в размер на 269 840 лв. за дейностите държавна отговорност.

Разходите за местни дейности са в размер на 1 936 хил. лв. От тях 119 634 лв. са капиталови разходи. Най-голям относителен дял от общия размер на разходите има дейност ”Чистота”- 350 хил. лв. През 2004 г. общинските приходи осигуряват нормална издръжка на местните дейности.

Бюджетът на Община Айтос за 2005 г. е представен в *Приложение № 1* и *Приложение № 2*

Инфраструктура на бизнеса

Стопанската дейност на територията на общината се осигурява от система обслужващи институции, които включват:

- банково обслужване
- застрахователни услуги
- съобщения
- хотелско обслужване
- транспортно – спедиторска дейност
- правно обслужване
- бизнесцентър и др.

Вж. Приложение № 3

Матрица на анализа на стопанския сектор

Силни страни (стимулатори на развитието)	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Добри условия за развитие на екологично земеделие; ▪ Добри традиции в преработката на земеделски продукти; ▪ Потенциал за разнообразни продукти на културен и екотуризм; ▪ Наличие на висококвалифицирани трудови ресурси; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Достъп до финансова помощ от националните и европейски фондове; ▪ Достъп до европейски пазари на преработени земеделски продукти; ▪ Очакван повишен инвеститорски интерес; ▪ Развитие на международен туризъм на южното Черноморие; ▪ Разширение на пристанище и летище Бургас; ▪ Очаквани ползи от конверсия на военни обекти за бизнес цели;

Слаби страни (ограничители на развитието)	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> • Закрити промишлени предприятия в резултат на икономически преход • Голям относителен дял на неконкурентоспособни микро и малки предприятия; • Остаряло оборудване и технологии и ниска конкурентноспособност на МСП, липса на стимули за иновации; недостатъчна адекватност на новите стандарти при влизане в ЕС; • Недостатъчен капацитет за привличане на инвестиции и създаване на публично-частни партньорства; • Недостатъчна информация сред бизнеса за изискваните нови стандарти при влизане в ЕС; • Липса на техническа структура в селата, което влошава качеството на живот и не позволява развитието на туризъм; • Липса на развита инфраструктура за подкрепа на бизнеса • Слаб туристически маркетинг; • Ежедневна миграция на квалифицирана работна ръка до други общини; 	<ul style="list-style-type: none"> • Изолация от трансевропейски транспортни мрежи; • Силен конкурентен натиск върху МСП след приемането ни в ЕС;

3. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Анализ на ситуацията

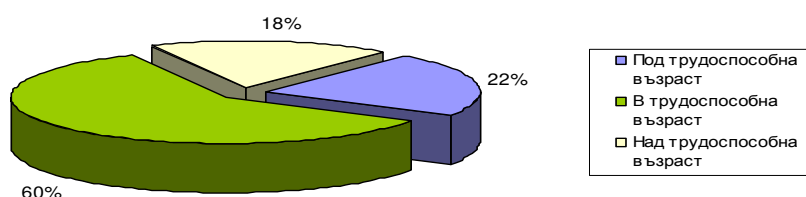
Социално – демографска характеристика на Община Айтос

Естественото движение на населението в Бургаска област се намира под влияние на негативни демографски процеси – намаляване на населението, застаряване, задълбочаващата се депопулация и увеличаване на смъртността. В Община Айтос процесът на намаляване на населението е по-слабо изразен. В края на 2003 г. населението в общината е 36028 д., което е 0.49 % от населението на страната и 8.57 % от населението на Бургаска област. През 2004 г. (36 006 д.) се наблюдава незначителен спад от 22 души.

Както в страната и областта, така и в общината жените продължават да бъдат по-голямата част от българското население, като за страната дялът им е 51.41 %, а за областта – 51.18 %, за Община Айтос съответно е 51.38 %. Запазва се тенденцията мъжете да са повече в по-ниските възрастови групи, а жените да преобладават във високите в резултат най-вече на по-високата средна продължителност на живота им.

Процесът на остаряване и по-слабата раждаемост продължава да оказват влияние върху формирането на трудовия потенциал в региона и най-вече върху неговото възпроизводство. Данните показват, че общото намаление на населението и неговото застаряване предимно се свързват с намаляването на населението в подтрудолюбна възраст. Относителният дял на лицата в подтрудолюбна и трудолюбна възраст са по-високи от тези за страната и съответно – относителните дялове на лицата в надтрудолюбна възраст са по-ниски.

**Демографски потенциал
на Община Айтос 2003 г.**

През 2003 г. в страната продължава задълбочаването на негативните демографски процеси, отразяващи се на естественото движение на населението. Въпреки че стойността на естествения прираст продължава да е отрицателна (-5.7 промила), в сравнение с предходната година се наблюдава леко увеличаване на раждаемостта както за цялата страна, така и за региона.

За Бургаска област се наблюдава същият процес. Отрицателният естествен прираст е спаднал от -3.6 промила за 2002 год. на -3.0 промила и продължава да е по-нисък от средния за страната (-5.7 промила). В община Айтос отрицателният прираст е намалял от -2.1 промила през 2002 г. на -1.2 промила през 2003 г.

Заетост

Неравновесието на трудовия пазар, характерно за целия период от началото на прехода е и продължава да бъде следствие от въздействието на макро-, респективно микроикономическата среда и най-вече от стагнацията в търсенето на труд. Наблюдението на структурата и динамиката на заетостта в региона сочи, че дисбалансът между търсенето и предлагането на работна сила продължава и през тази година. Сравнителният анализ, обаче ясно отчита влиянието на сезонния фактор – през летните тримесечия (второ и трето), заетостта е значително по-висока от тази през зимните - първо и четвърто. През активния туристически и селскостопански летен сезон винаги – по-силно или по-слабо, настъпва съживяване на търсенето на труд, а движението на работната сила е по-интензивно от безработица към заетост и най-вече към частния сектор.

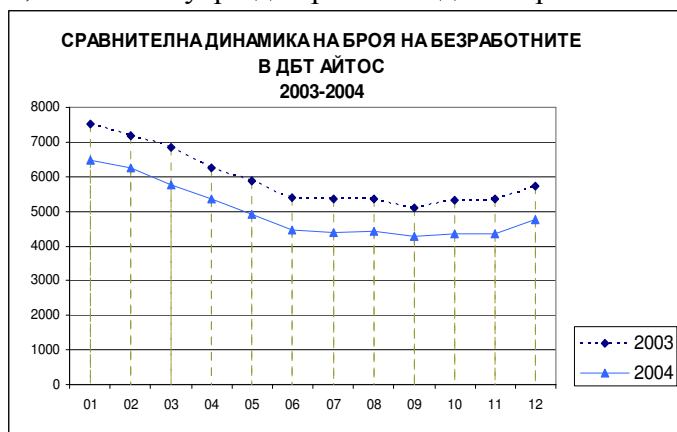
Динамиката на заетостта сочи, че приетите на работа в наблюдаваните от ТСБ фирми на територията на община Айтос през периода януари 2004 г. – септември 2004 г. са 1697 д., като всеки четвърти е зает в общественения сектор. Напусналите работните си места са 2144 души. Изходящият поток (71.74 %), както и входящия (75.74 %) са по-големи при фирмите от частния сектор. Средната работна заплата в общественения сектор на община Айтос е 256 лв., а в частния – 190 лв. В отрасловата структура на заетите в общественения сектор най-много са лицата в сферата на услугите – “Образование” и “Здравеопазване”. В частния сектор преобладават ангажираните в отраслите “Селско стопанство”, “Преработваща индустрия”, “Търговия”, “Транспорт”.

Относителната нестабилност в икономиката ще продължи да поддържа неравновесието на трудовия пазар и занапред. Развитието в туризма и успешно провежданата активна политика съгласно Закона за насърчаване на заетостта са факторите, които се очаква да повлияят благотворно в посока увеличаване на заетостта в района.

Безработица

Предлагането на работна сила на регионалния трудов пазар е под влияние както от развитието на микроикономиката и лятната сезонна заетост в региона обслужван от ДБТ – Айтос, така и от положителното въздействие на провежданата активна политика на пазара на труда – програми и мерки за заетост съгласно Закона за насърчаване на заетостта. През 2004 година безработицата в региона намалява спрямо предходната година. Броят на обслужените безработни от ДБТ – Айтос през 2004 г. е 6 046 души. На работа със съдействието на ДБТ са устроени 1 715 души. Средното ниво на безработицата в Община Айтос през 2004 г. е 17,17 %.

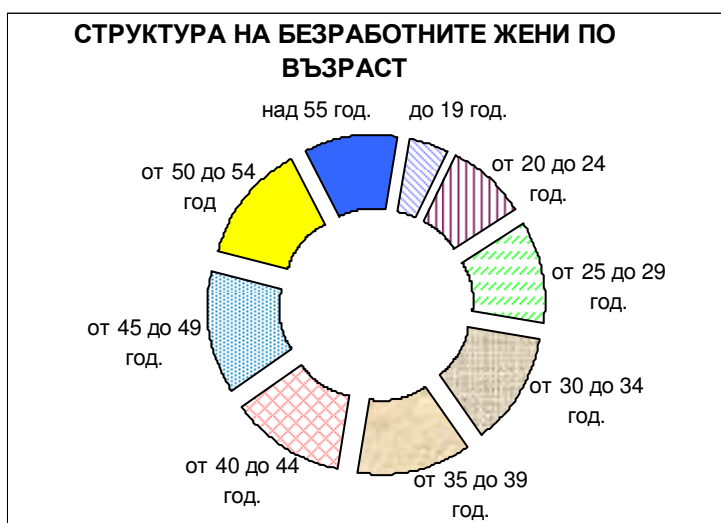
Динамиката на безработицата сочи, че от м. януари до края на м. декември 2004 г. регистрираните безработни се редуцират с близо 27 %. Наблюдението показва, че първото тримесечие се откроява с най-висок средномесечен брой на безработните, като м.януари традиционно е с най-голям брой безработни. Абсолютният минимум на безработицата през 2004 г. е през ноември (14.60 %). Това се дължи както на по-високата степен на сезонна заетост в туризма и селското стопанство, така и на включването на голям брой безработни в активни мерки за заетост.

Проблемът “женска безработица” е валиден и за Община Айтос. Средногодишният дял на незаетите жени е 66.26 % при 64.32 % за предходната година, въпреки по-ниския им с 13.68 % абсолютен брой, който е 3299 д. Факторът “сезонна” заетост традиционно оказва влияние върху техния брой през активния туристически и селскостопански сезон дава своето отражение и през този период регистрираните безработни жени намаляват, като обаче запазват доминиращото си присъствие.

Средногодишният брой на безработните жени в Община Айтос е 1628 д., което е 62.71 % от общия брой на регистрираните безработни. В отделните структури на безработните жени се наблюдават следните характерни особености:

- Разпределението на незаетите жени по възраст показва, че най-малко са най-младите жени – до 19 г., които са 4.55 % и тези между 20 и 24 г. (8.67 %), следвани от най-възрастните – над 55 г. (10.18 %), а останалите възрастови групи имат сравнително близки относителни дялове, вместиращи се в интервала 11.49 - 13.61 %.

- Без специалност и професия са 89.18 % от средногодишния брой безработни жени в района, обслужван от ДБТ – Айтос;
- Ниското образователно ниво е характерно за 80.30 % от средногодишния брой незаети жени.

Средногодишният брой на **безработните младежи до 29 години** е 1355 души през 2004 г. и намалява спрямо 2003 г. както в абсолютен (с 22.48 %), така и в относителен план (от 29.42 % за 2003 г. на 27.21 % за 2004 г.). Активният туристически сезон оказва своето влияние и на тази рискована група безработни, но относителният им дял остава относително стабилен през цялата година (от 28.89 % през януари до 25.50 % през декември).

Нивото на младежката безработица е 32.20 % сочи намаление с 3.01 годишни пункта спрямо 2003 г. От общата съвкупност на регистрираните безработни до 29 г. възраст в края на 2004 г:

- По-голямата част – 61.24 % са жени;
- 79.67 % са с основно и по-ниско образование;
- Продължително безработните млади хора (с престой на трудовата борса над една година) са 45.95 %.

Общата характеристика на младите безработни търсещи работа се очертава като устойчива група с преобладаващо ниско образование и квалификация, която има съществени трудности при намирането на работа. Всичко това е възпиращ

психологически фактор при увеличаване активността им на трудовия пазар и намалява увереността им за по-нататъшна икономическа и социална реализация.

Безработните лица с намалена трудоспособност се проявяват като една от стабилните групи безработни. Средногодишният им абсолютен брой в района, обслужван от ДБТ-Айтос, продължава да нараства в противовес с по-ниския брой безработни като цяло. Делът на безработните с намалена трудоспособност през 2004 г. възлиза на 2.51 % .

Най-нисък е относителният им дял през първото тримесечие (2.03 %) и най-висок през третото (2.89 %), в зависимост от броя на безработните. Средногодишният брой на безработните с намалена трудоспособност от Община Айтос е 96 души, което възлиза на 3.70 % от общия брой на безработните. Над три четвърти (79.20 %) от безработните с намалена трудоспособност са без специалност и професия.

Социални дейности

Етническата структура на населението в общината е следната: 61.7% се самоопределят като българи; 29.5% като етнически турци; 8.2% като роми и 0.6% като други. Възрастните хора на територията на общината са общо 6 305 души, което представлява 20.4% от общото население на общината.

По данни на Дирекция “Социално подпомагане” през 2004 г. са регистрирани 139 души самотни възрастни хора над 65 г. Около 35% от възрастните хора са от турския етнос. В резултат на миграционни, икономически и други причини мнозина от тях нямат роднини в населеното място, в което живеят. Повечето не говорят български език в достатъчна степен, което е причина за почти пълната им изолация от обществения живот.

Социалните услуги в общината се извършват от Общински център за социални и здравни услуги, към който са включени следните дейности: Дом за стари хора, Домашен социален патронаж, Център за социална интеграция на възрастни и хора с увреждания, Клуб на пенсионера, Дневен център за възрастни с увреждания, Дневен център за деца и младежи с увреждания, Детска млечна кухня, превоз на хемодиализирани лица и дейности по профилактика и промоция на здравето на децата и учениците. Дейностите в общинския център се извършват с 44 щатни броя персонал и 4 броя извънщатен персонал.

Практическите модели на социални услуги в Община Айтос са съпътствани от редица **проблеми и несъвършенства:**

- На общинско ниво липсва качествен социален мениджмънт при предоставянето на социални услуги;
- Голяма част от социалните услуги имат пасивен характер, като не се прилага принципът "помощ за самопомощ";
- Не са създадени условия за развитието на пазар на социални услуги;
- Доброволният труд е слабо застъпен в областта на социалните услуги;
- Липсват стандарти за социални услуги;
- Професионализъмът в областта на социалните услуги е на задоволително ниво, необходими са усилия за повишаване квалификацията на социалните работници;
- Недостатъчна целенасоченост на политиката по отношение на стимулиране на организациите, предлагащи нови добри практики;
- Липсва обществен форум на заинтересовани представители на организации на и за хора в неравностойно положение, който да създаде информираност по проблемите и да предлага начини за решаването им.

Здравеопазване

Съгласно утвърдените стандарти на Националната здравна карта на територията на община Айтос функционират здравни и социални заведения, предлагащи лечебна и профилактична дейност.

Здравеопазването в голяма степен работи на принципите на пазарната икономика. В общината действа “Многопрофилна болница за активно лечение-Айтос”ЕООД, която разполага със 165 легла, разпределени в следните отделения: вътрешно – 55 легла, хирургично – 19, инфекциозно - 10, детско – 33; неврологично – 25; акушеро–гинекологично – 23.

Медицински център 1 ЕООД функционира с 6 терапевтични кабинета; 5 педиатрични; 5 бр. стоматологични; 1 бр. хирургичен очен кабинет; УНГ- кабинет, зъботехническа лаборатория. В 15 населени места на Общината са разкрити – 1 селски здравен участък в с.Тополица, обслужван от лекар и 14 фелдшерски здравни пунктове в останалите села.

Образование

Айтос има добри образователни традиции. Общинската училищна мрежа включва всички образователни степени и е адаптивна за нововъведения.

На територията на Община Айтос има 18 учебни заведения, в т.ч. 13 общински училища, от които 2 начални, 9 основни и две средни общообразователни; 2 общински извънучилищни звена МЦТПО и ОДК /общински детски комплекс/. В общинските училища се обучават 3175 ученика, разпределени в 149 паралелки.

Намалението на учениците през 2004 г. спрямо 2003 г. е 6 %. Тревожно е намалението на учениците от 5 до 8 клас с 5 %, поради преминаване към обучение в град Бургас, където се предлагат по-големи възможности. Образователно квалификационната степен на преподавателите е висока, 80 % от тях са с висше образование и придобита професионално-квалификационна степен по специалности, по които преподават. Материалната база дава възможност за провеждането на нормален учебен процес. Все още не е напълно решен въпросът с обучението по информатика. Оборудваните компютърни кабинети не са достатъчни, за да удовлетворят потребностите на учебните заведения в общината. В Общината има 6 детски градини и пет филиала, 11 ППГ и ПДГ в които се обучават и възпитават общо 820 деца.

Физическото състояние на сградния фонд е добро, но за да отговоря на съвременните изисквания за спестяване на енергия училищната мрежа трябва да се обследва за нуждата от енергийно-ефективни ремонти. Успешен старт за общината е включването на СОУ „Христо Ботев” - гр.Айтос в Националната програма за енергийна ефективност.

Държавните училища в Общината са три: Професионална гимназия по селско стопанство „Златна нива” към Министерството на земеделието и горите, в която се обучават 440 ученика през 2005 г.; Основно помощно училище “Д-р Петър Берон” към МОН с 92 ученика през 2005 г. и Логопедично училище – интернат “Иван Вазов” към МОН с 45 ученика през 2005 г.

В общината е изграден Обществен съвет по образованието - форум за сътрудничество между гражданите и местната власт за решаване на общественозначими проблеми в областта на образованието и възпитанието на децата и младите хора. През 2004 г. той разработи Карта на сектор “Образование” в Община Айтос **Приложение № 4.**

Култура

Визията за развитие на културните процеси в Община Айтос се основава на разбирането за културата като важен феномен за развитието на общината. Процесите на глобализация изискват от нас адекватни на съвременната социокултурна среда подходи и решения във всички области на културното ”производство”. Основни приоритети в сферата на културата са: създаване на Обществен съвет по културата за ангажиране и демократично участие на обществото в проблемите на културата; провеждане на действена реклама на културните, историческите и природни дадености на общината, издаване на каталози, пътеводители и др.рекламни материали; запазване и развитие на културните традиции и сградния фонд на културните институции.

Айтос успява не само да съхрани, но и да развие своите културни институти и традиции. Ежегодно в началото на юни в лесопарк “Славеева река” се провеждат Айтоски фолклорни празници „Славееви ноци” Кутев. **Културен календар на Община Айтос за 2005 г. Приложение №5**

Спорт

В община Айтос съществуват богати спортни традиции. Спортните обекти и съоръжения са недостатъчни за потребностите на младите хора – градски стадион, училищни физкултурни салони и площадки, Спортна зала, съсредоточени в центъра на общината. От неотложен ремонт се нуждае Спортната зала.

В общината функционират няколко спортни клуба: клуб по акробатика ”Орел”; спортен клуб по футбол; новорегистриран клуб по лека атлетика; клуб по тенис на маса.

Спортната дейност се оценява от Общината като важен фактор за укрепване на здравето на децата и учениците, за повишаване на тяхната физическа дееспособност и най-ефективна алтернатива за борбата с наркоманите, алкохолизма и тютюнопушенето.

Основните приоритети на Община Айтос в спорта са: подкрепа и контрол по поддържане на наличната спортна база; основен ремонт на спортната зала; повишаване ефективността на влагания финансов и материален ресурс; подобряване координацията между спортните клубове, младежките и граждански структури чрез изграждане на Обществен съвет по младежта и спорта с цел постигане на ползотворен тренировъчен и състезателен процес; създаване на условия за развитие на масовата физкултура и спорт, съгласно с Европейската харта ”Спорт за всички”.

Сътрудничество между Община Айтос и местни НПО

- Читалище "Васил Левски" - гр. Айтос

На територията на читалището функционират Читалищна библиотека, Музикална школа, Музейна сбирка, Художествена галерия. Организирант се концерти, чествания на бележити дати и годишнини национални и общоградски празници. Уреждат се изложби . Към него са читалищата: "Иван Кожухаров" - с. Карагеоргиево , "Светлина" - с. Черноград. Самостоятелно регистрирани читалища са : " Пробуда " - с. Пирне, " Петър Житаров " - с. Караново, "Пробуда"- с. Мъглен, "Хр. Ботев"- с. Съдиево, "Тодор Йовков"- с. Тополица.

- Сдружение "Алтернативи"

Цели на сдружението: Осигуряване равнопоставеност на различни социални групи; Подпомагане развитието на региони чрез социални информационни, екологични, културни издателски и образователни проекти; Работа със социални слоеве и групи в маргинално положение с цел осъзнаване на гражданските им права, равнопоставеност и за

социалната им интеграция; Подпомагане развитието на НПО в региона чрез обучения и обмяна на опит; Стимулиране на обществената заетост; Подпомагане на развитието на международно сътрудничество с чуждестранни организации, работещи в социалната, образователната и културната сфера и други.

- Агробизнесцентър/бизнесинкубатор – Айтос

Центърът оказва подкрепа на местното икономическо развитие и на частния сектор, като предоставя различни видове услуги, отговарящи на нуждите на местния бизнес.

/Вж. Приложение № 3: Инфраструктура на бизнеса/

Матрица на анализа на човешките ресурси

Силни страни (стимулатори на развитието)	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> • Благоприятна възрастова структура на населението; • Сравнително добре развита социална инфраструктура, адекватна на образователните, здравните, културните и други социални потребности на населението; • Добър климат на партньорство между общината и неправителствени структури. 	<ul style="list-style-type: none"> • Развитие на международен туризъм на южното Черноморие; • Очаквани нови работни места след конверсия на военни обекти; • Разкриване на филиал на ВУЗ – факултет по селско стопанство.

Слаби страни (ограничители на развитието)	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> • Ежедневна миграция на квалифицирана работна ръка до други общини; • Образование и квалификационна система, неадаптирани към пазара на труда; • Липса на административен капацитет за развитие на човешкия капитал; • Недостатъчно развит пазар на социални услуги; • Социална изолация на групи в неравностойно положение; • Недостатъчни възможности за специализирано и професионално образование след 7-ми и 8-ми клас в Община Айтос; • Отрицателна динамика на населението, застаряващо население в селата. 	<ul style="list-style-type: none"> • Неблагоприятна демографска структура, която води до намаляване на образователното равнище на населението; • Продължаващо увеличаване на разминаването между търсене и предлагане на пазара на труда; • Ниско образователно равнище в селата; липсват условия за жизнена кариера на млади хора в селата; • Високо равнище на безработицата при групи с ниска квалификация, средно специално и основно образование, при младите хора и ромите.

4. ОКОЛНА СРЕДА И ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Анализ на ситуацията

4.1. Околна среда

Направените досега анализи и оценки на отделните фактори на околната среда на Община Айтос от компетентни експерти - еколози, я определят като община с добър екологичен потенциал.

Върху екологичната ситуация на общината оказват въздействие специфичните микроклиматични условия и човешката дейност – функционирането на различни производства, транспортът, селското стопанство и не на последно място битовият сектор. Те влияят върху качествата на атмосферния въздух, водите, почвите и акустичния режим на територията .

Въздух

Климатичните условия оказват съществено влияние върху качествата на атмосферния въздух на територията на Община Айтос. Сравнително високият процент тихо време създава условия за образуване на температурни инверсии и задържане на замърсители от различен произход.

Районът около гр. Айтос попада в предно континенталната климатична област. Най-източните и части са в обсега на Черноморската климатична област , която се отличава със специфична проява на ветрова циркулация. Вятърът е факторът с най-силно въздействие върху разпространението на замърсители в атмосферния въздух.

Нивото на замърсяване на атмосферния въздух в района на Община Айтос е резултат, както от количеството и качеството на изхвърляните емисии от замърсители, така и от характера на разсейването им в атмосферата.

Изследванията на атмосферния въздух в гр. Айтос са извършвани от РИОСВ-Бургас в един пункт за период от 3 години. Контролирани са инградиентите прах, серен и азотен диоксид, сероводород, амоняк и фенол. Изнесените данни в информационните бюлетини на РИОСВ и МОСВ не показват да са регистрирани концентрации на серен и азотен диоксид и сероводород, превишаващи максимално еднократните /МЕК/ и средните концентрации за годината. Системни превишения на МЕК / 0,50 mg/m²/ са регистрирани при суспендирания прах средно в 10 - 13% от случаите.

Освен това са осъществявани периодични замервания от лаборатория на ХМО – Бургас по отделни компоненти на различни места в района на общината, които дават представа за моментното състояние на въздуха. Правени са замери на серни и азотни диоксиди, фенол, сероводород, амоняк и прах. **Резултатите показват, че не са установени концентрации, превишаващи средноденоношните /СДК/ или максимално – еднократните /МЕК/ пределнодопустими концентрации.**

През 2000 и 2001 година по искане на РИОСВ Бургас в гр.Айтос са извършени комплекс от непрекъснати тридневни замервания /по веднъж през летния и зимния период / с подвижната лаборатория на РИОСВ Стара Загора за емисионен контрол. Измерването е извършено в районите на: основно училище в близост до шосето “Бургас – Айтос”, лесопарк “Славеева река” и няколко пъти в централната част на гр.Айтос. Резултатите показват установено наднормено средноденоношно замърсяване с прах. За останалите

измервани атмосферни замърсители като озон, серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид, сероводород и амоняк не са отчетени наднормени замърсявания .

В края на 2001г. МОСВ районира съгласно Наредба №7 / за управление и оценка на атмосферния въздух / територията на Община Айтос в един общ район с общини Карнобат и Средец. Във връзка с констатациите за наднормено замърсяване със суспендиран прах и на основание чл.32, ал.1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух Община Айтос разработи , а Общински съвет – Айтос прие “Комплексна програма за намаляване на емисиите на замърсители и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух в района на Община Айтос” със свое решение № 209/ 18.02.2005г

Съгласно анализната част на комплексната програма за КАВ общото количество на емисии от суспендиран прах за година е около 50 тона. Основните източници на този замърсител са :

- автомобилният транспорт ;
- промишлените предприятия - основно малки промишлени обекти, бензиностанции и газстанции /големите промишлени предприятия в града, които ползваха в парокотелните си инсталации гориво с високо съдържание на сѳра от години не работят/;
- битовият сектор /отоплението с твърдо гориво – 60% от домакинствата се отопляват с въглища и 35% с дърва/.

Конкретните цели на Плана за действие на програмата за КАВ са свързани с намаляване на нивата на емисиите от фини прахови частици и общ прах с оглед спазване на нормите за тези замърсители в атмосферния въздух :

- ФПЧ₁₀ /фини прахови частици с аеродинамичен диаметър десет микрона/ -50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ - нормата да бъде спазена към 31.12.2008г. и да не бъде превишавана повече от 25 пъти в годината .
- общ прах - 0,25 mg/m^3 - средноденоношната норма да бъде спазена към 31.12.2008 г.

Ако Община Айтос осигури финансиране за: цялостен ремонт на уличната мрежа /2005 – 2008 г./; за оросяване на улиците през летния период; за закриване на нерегламентирани сметища /2005 - 2009 г./; за екологосъобразно управление на отпадъците / 2005 - 2009 г./; за газифициране на общинския център в периода /2008 - 2015 г./, проблема с разглеждания в програмата замърсител /суспендиран прах/ ще бъде решен.

В Община Айтос има разработен и Общински оперативен план за действие, за намаляване на емисиите от повишени концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на Община - Айтос. Той е изготвен съгласно изискванията на нормативната уредба за чистотата на атмосферния въздух и се основава на проучвания в района на Общината на граничните концентрации на основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой.

Планът е представен и в РИОСВ - Бургас. Той ще бъде привеждан в действие при необходимост по нареждане на кмета на общината, с цел да се предотвратят здравните рискове за населението, при метеорологични условия и други фактори /крупни производствени аварии и др./, водещи до временно, но значително влошаване на качеството на атмосферния въздух.

Води

Опазването на чистотата на водите е първостепенна задача на обществото, която осигурява здравословното съществуване на човешките индивиди .

Състоянието на повърхностите и подземни води в Община Айтос е в зависимост от развитите отрасли на промишлеността, селското стопанство, нивото на развитие на инфраструктурата и технологиите на пречистване.

Територията на Община Айтос се отводнява от маловодните реки Айтоска и Славеева. През лятото обемът на р.Айтоска и притоците ѝ силно намалява, но дори и през най-сухите месеци те не пресъхват, само речният им отток спада до $Q \approx 20-50$ л/сек.

Химическите качества на речните води при преминаването им през гр.Айтос са добри. След като премине през територията на града, речното корито на Славеева река приема и отпадните му води – две зауствания на 2 километра югозападно от града.

Ежедневно в Славеева река се изливат около 5000 кубически метра битово - фекални води от домакинства и обществени консуматори и около 100 куб.м. промишлени отпадни води. Средните показатели на отпадните води на изход от двата главни колектора са: БПК5 - 1500 кг/ден ; ХПК - 3000 кг/ден; Р /TOTAL - / 62-65 кг/ден; N /TOTAL - /300 кг/ден.

С навлизането в полето Славеева река се влива в Айтоска река. В нейните речни води протичат естествени процеси на самопречистване, но те не са достатъчни за осезателното подобряване на качествата им. Този проблем е особено сериозен в години, когато има засушаване.

Преди да се заустват в Айтоска река, всички отпадни води трябва да се пречистят в Пречиствателна станция за отпадни води /ПСОВ/. Това се налага, защото Айтоска река има крайна точка на заустване - воден обект, намиращ се в чувствителната зона на Черноморското крайбрежие. До 2005 г., поради липса на финансови средства, не са започнали предпроектни дейности и проектиране на ПСОВ, съобразена с новите нормативни документи в областта на пречистването на водите. В края на 2004 г. общината получи информация от специалисти на МОСВ, че изграждането на ПСОВ за градовете Айтос, Карнобат и Гоце Делчев е включено в пилотен проект за финансиране по европейската програма ИСПА. Ако проектът се реализира, гр. Айтос ще има ПСОВ, чиито показатели на пречистената вода ще отговарят на европейските изисквания: БПК5 МАХ - 10 мг/л; ХПК МАХ - 50 мг/л; Р МАХ - 1,5 мг/л N TOTAL МАХ - 15 мг/л, общо съдържание на неразтворени вещества – 60 мг/дм³.

В момента в нито едно от останалите 16 населени места на общината няма изградени канализации. Домакинствата в по-голямата си част ползват септични ями за отпадните си води. Тези примитивни съоръжения имат пречиствателен ефект около 60%, но само ако се почистват редовно. В противен случай и те допринасят за замърсяване на почвите и въздуха, основно с органични замърсители.

В изпълнение на изискванията на Закона за водите и свързаната с него нормативна уредба, отразяваща националните приоритети в областта на пречистването на отпадните води, Общината е изготвила проекти за канализации на четири от своите най-големи села: Карагеоргиево, Мъглен, Караново, Тополица. Предстои проектирането на пречиствателните им съоръжения, които ще бъдат от модулен тип и на изход пречистената вода ще бъде със същите показатели, които са описани по-горе за бъдещата ПСОВ на гр.Айтос. През 2005 г. ще започне проектирането и на канализационните системи и пречиствателни съоръжения на останалите селища в общината.

Отпадъци

Динамичното развитие на човешкото общество особено остро поставя проблемите на отпадъците като резултат от неговата дейност. Отпадъците са пряк замърсител на компонентите на околната среда и носят непосредствен риск за здравето и живота на хората.

Националната политика за управление на отпадъците в България формулира следните приоритетни цели:

- свеждане до минимум производството на отпадъци чрез въвеждане на безотпадни технологии, дълбочинно преработване на суровините, рециклиране на създадените отпадъци, повторна употреба;
- създаване на чиста и здравословна околна среда чрез създаване на добра организация по съвременно събиране, извозване и депониране на твърдите битови и производствени отпадъци на подходящи площадки, както и преустановяване изхвърлянето на същите на произволни неорганизирани места;
- въвеждане на пазарни механизми при обработката и третирането на отпадъците с оглед разделно събиране и рециклиране на значителна част от отпадъците;
- ликвидиране на старите замърсявания и рекултивация на площадките и незаконните сметища с цел оздравяване на околната среда и създаване на нормални и безопасни условия на труд и почивка на хората.

Първата Общинска програма за управление на отпадъците е приета през септември 1998 г. от Общински съвет – Айтос с решение №331/24.09.1998 г. в изпълнение на чл.28 и чл.30 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда.. В момента в съответствие с новите нормативни документи, приети в областта на управлението на отпадъците през 2000 – 2004 г. и във връзка с изтичането на срока на действие на горепосочената програма се разработва нова Общинска програма за управление на отпадъците за периода до 2005 - 2014 година.

Годишно в гр. Айтос и останалите населени места от общината се събират около 11 000 тона твърди отпадъци – битови, промишлени, строителни, градински и животински. Нормата на натрупване на отпадъците на 1 жител в общината е средно 390 кг/год. и се движи близо до средната норма на натрупване на отпадъци на 1 жител за страната за година. Всички населени места на общината имат определени места за депониране на отпадъци. Най-голямото от тях се намира на 7 км.от гр.Айтос в местността “Мъгленски път” и обслужва общинския център.

През периода 2000 - 2005 година бяха решени голяма част от проблемите с почистването и озеленяването на замърсени с твърди отпадъци общински терени в ромския квартал “Странджа”, в с.Мъглен, до района на бившата казарма в гр.Айтос и около минерален водоизточник “Лъджата” с реализацията на пет наградени проекта / на обща стойност 44 000 лв./ от националния конкурс “За чиста околна среда” на МОСВ. Почистени бяха над 120 дка нерегламентирани сметища.

В общината е решен проблемът с опасните отпадъци /пестициди с изтекъл срок на годност/, останали след ликвидирането на старите земеделски кооперации.

Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа и Министерството на околната среда и водите отпуснаха безвъзмездна помощ в рамките на 44 000 долара и беше реализиран проект “Събиране и безопасно съхраняване на негодните за употреба пестициди в контейнери “Б-Б куб” на територията на Община Айтос.

Цялостна организирана система за събиране на твърди отпадъци има само в Общинския център и тя обхваща 70 % от жителите на общината. В момента нейните експерти разработват план за поетапното включване в тази система и останалите населени места, разположени на нейната територия.

Капацитета на градското депо е почти на привършване. На него се прави депониране на отпадъци от 1975 г. Досега са депонирани повече от 460 000 тона твърди отпадъци. През 2003 г. след решение на Общинския съвет Община Айтос се включи в проекта “Регионално управление на отпадъците – Бургас” по програма ИСПА, който ще даде възможност след 2009 г. битовите отпадъци да се депонират на регионално депо “Братово”. Общинската администрация продължава да търси и други по-екологосъобразни и по-евтини алтернативи за обработка на твърдите отпадъци в сътрудничество със съседни общини.

В Община Айтос контролът по управлението на отпадъците е възложен на специалисти и експерти към дирекция “ТСУС”, кметовете и кметските заместници по места. Изпълнението на Общинската програма за управление на отпадъците се докладва лично на кмета на общината. В работата си с обществеността, свързана с управление на отпадъците, експертите и специалистите от общинска администрация, кметовете и кметските заместници по места прилагат следните методи:

- информирание чрез местните медии за предприетите мерки от общинската администрация.
- повишаване на съзнанието и културата на гражданите, чрез доброволното им участие в пролетното и есенното почистване на населените места .
- включване на големи групи от населението в инициативите на МОСВ и международната акция “Почистете света”, провеждана под егидата на движението “Син флаг”.

В Община Айтос ежегодно се набират и изпращат данни за количествените характеристики, свързани с управлението на отпадъците към информационните системи на Националния статистически институт и Министерството на околната среда и водите.

Основните финансови постъпления за изпълнение на дейностите по отпадъците се набират чрез заплащаната от гражданите и фирмите “такса за битови отпадъци”. През последните 8 години средствата, които се набират с тази такса, не покриват напълно всички разходи, правени по управлението на отпадъците в общината.

Новата Общинска програма за управление на отпадъците предвижда:

- поетапно намаляване на количеството на образуваните твърди отпадъци;
- оптимизиране на системата за събиране и транспортиране на отпадъците от домакинствата до депото;
- подобряване на работата на контролното звено от специалисти, работещи по управлението на отпадъците и звеното за охрана на общинската собственост и обществения ред;
- разработка на нов метод за определяне и събиране на “такса за битови отпадъци” от населението на общината;
- запознаване на населението с принципа “Пълна отговорност на замърсителите”.

В новата програма за управление на отпадъците Община Айтос залага за периода 2005 - 2008 г. следните приоритети:

- реализация на проект “Регионално управление на отпадъците - Бургас” по програма ИСПА в частта му за територията на Община Айтос;
- проучване и въвеждане на екологосъобразни и по-евтини алтернативни методи за обработка на битовите отпадъци в близост до формирането им.

Шум

Главните фактори, които оказват негативно влияние върху акустичния режим на територията на Община Айтос са: автомобилният транспорт; железопътният транспорт; промишлените предприятия разположени в промишлената зона; комуналните и производствени дейности, извършвани в районите на жилищните квартали.

Магистралният път Бургас-София преминава през града /ул."Славянска"/ като отчита максимална натовареност през летния период. Северните пътища са целогодишно натоварени. От това направление се натоварват силно улиците "Х.Димитър" /73,5 дб. по цялото протежение/ и ул. "Славянска" /с най-високи шумови натоварвания - 76,8 дб./.

Железопътният транспорт също влияе неблагоприятно на близките жилищни квартали - по ул."Гарова" е измерено средно шумово ниво от 70 дб., което надвишава над 10 пъти допустимите норми.

Почви

Замърсяването на почвите на територията на Община Айтос се дължи главно на неорганизираното ориентиране на твърди и течни отпадъци по производствените площадки на фирмите. Това създава условия, под действието на валежите, в почвата да проникват различни вещества. В последствие при движението на грунтовите води в плиоценските и алувиални отложения на Айтоската котловина, вредните елементи и съединения се разнасят на значително разстояние, като същевременно се извършва и натрупването им в почвените хоризонти. Направените изследвания показват замърсяване на почвата в минимална степен локално само в границите на производствената зона.

Защитени територии в Община Айтос

- Природна забележителност **"Трите братя"** /скални групи/ с площ 1 хектар, обявена със заповед № 1799/30.06.1972г. на МГОПС /ДВ бр.59/1972г./;
- Природна забележителност **"Находище на бодливо сграбиче"** /генгер, айтоски клин, ендемит от Кримския полуостров/ с площ 422 дка, обявена със заповед №1799/30.06.1972 г. /ДВ.бр.59/72 г./;
- Защитена местност **"Хисаря"**, обявена със заповед № РД-1007/04.08.2003 г. на МОСВ /ДВ бр.81/2003 г./;
- Природна забележителност **"Айтоска кория"**, обявена със заповед № 1799/30.06.1972 г. /ДВ.бр.59/72 г./.

Радиационен фон

В Община Айтос се извършва системен мониторинг на радиационния фон. Изследванията показват, че той е далеч под ПДК /пределно допустими концентрации/ и е в рамките на нормалния. Направените до сега анализи и оценки от компетентни специалисти на отделни фактори на околната среда в Община Айтос я определят като община с добър екологичен потенциал.

През 2005 г. в съответствие с изискванията на Новия закон за опазване на околната среда /влязъл в сила през септември 2002 г./ специалистите от Общинска администрация Айтос, разработват нова Общинска програма за опазване на околната среда.

4.2. Техническа инфраструктура

Водоснабдителни мрежи, водоизточници

Град Айтос и част от селата в Община Айтос са захранени от деривация "Камчия". От местни водоизточници са захранени селата: Дрянковец, Зетьово, Карагеоргиево, Лясково, Пирне, Раклиново, Съдиево, Тополица, и Чукарка. Качеството на водата отговаря на хигиенните норми. Разработена и одобрена е проектосметна документация (ПСД) за допълнително водоснабдяване на с.Чукарка. От разширение се нуждаят и уличните водопроводни мрежи в селата Малка поляна, Пирне, Съдиево и Тополица (нов квартал).

Над 90 % от уличната водопроводна мрежа е изградена от азбестоциментови и стоманени тръби, което е причина за чести течове. Необходима е поетапна подмяна на тръбите с чугунени и ПЕВП.

Канализационни мрежи, пречиствателни станции

Канализационната мрежа в общината е частично изградена, като в гр.Айтос е изградена над 92 % .Системата е смесена с 4 главни колектора:

- Главен колектор I – събира водите от северозападната част на града и се зауства в р.Айтоска.
- Главен колектор II – започва от "Винпром", преминава по левия бряг на р.Славеева и под "Синия мост" се влива в нея.
- Главен колектор III – отводнява централната градска част.
- Главен колектор IV – започва от кв. "Странджа" по ул. Трайко Китанчев, минава по междуградската част и стопанския двор, до Бензиностанцията, от там през земеделската земя и южно от техникума по Селско стопанство се събира с другите колектори, като под "Синия мост" се вливат в р.Айтоска.

За изпълнение остават канализация на част от кв."Странджа", "Харманлийски" и единични къси участъци в други райони на града. За тях общината разполага с разработени и одобрени ПСД.

Има частично изработена ПСД за градска пречиствателна станция за отпадни води (проектирането е спряно през 1993 г. поради липса на средства). Определен е терен в зоната на заустване на градската канализация в р. Айтоска. Проектът е по остаряла руска технология и не отговаря на съвременните нормативни изисквания. Частично са изградени канализационни мрежи в селата: Караново, Карагеоргиево, Тополица. Изработени и одобрени са работни проекти за изграждане на канализация в селата Караново, Тополица, Карагеоргиево и Мъглен. Предстои изработване на ПСД за пречиствателни съоръжения на горните села, както и поетапно проектиране на канализация и пречиствателни съоръжения на останалите селища в общината.

Транспортни мрежи, пътища

През общината преминава ЖП линия София-Бургас. Гара има в гр.Айтос, а спирка за селата - Черноград, Тополица, Карагеоргиево (Поляново), Малка поляна. До всички населени места в общината има асфалтирани пътища. През гр.Айтос минава първокласен път София-Бургас и второкласен - за гр. Провадия (Варна). Останалите пътища са четвъртокласни (общински).

Общата дължина на мрежата четвъртокласни пътища възлиза на 98.20 км, като основната част от тях са с асфалтово покритие, а без настилка (черни пътища) са 6.20 км.

За общинския център Айтос дължината на уличната мрежа е 47,9 км., като с трайна настилка са 44,5 км. Изготвен, съгласуван и одобрен е проект по изграждане на четвъртокласен път между с. Мъглен (Община Айтос) и с. Белодол (Община Поморие). Пътят е с дължина 7,9 км. Трасето е одобрено от комисията по земята към МС. Пътната връзка между двете съседни общини ще съкрати пътя за Слънчев бряг с около 30 км.

Състоянието на общинските пътища в момента е задоволително, но средствата за поддръжката и ремонтите им са недостатъчни. Спешно се нуждае от основен ремонт второкласният път Айтос- Варна, в участъка му от гр. Айтос до разклона за с. Зетъво.

Поради увеличения трафик, междуселищната (в рамките на общината) пътна мрежа се нуждае от разширение.

Необходимо е да се положи настилка за движението на пешеходци от двете страни на пътя Айтос - Лясково в частта му от гр. Айтос до Гробищния парк.

Енергийни мрежи и системи

На територията на общината има 145 трафопоста. Нови са необходими в северната, североизточната и северозападната част на гр. Айтос, както и в селата Тополица и Черноград. Уличните ел. мрежи НН са изградени почти напълно. За довършване има сравнително къси участъци във всички населени места, както и целия нов квартал в с. Тополица.

В централната градска част на Айтос уличното ел. захранване е кабелно, а в останалата част, както и по селата е въздушно. Необходимо е второ захранване ВН за с. Черна могила.

Всички населени места на територията на Община Айтос са електрифицирани. В гр. Айтос има изградена подстанция. Селищата се электроснабдяват с напрежение 20 кв, чрез въздушни електропроводи. Източникът е ПС 110/20 кв. “Айтос” и захранваните от нея ВС 20 кв. “Айтос”, “Ябълчево”, “Руен” и “Дъскотна”.

Някои от периферните селища са свързани към изводи 20 кв. на съседни электроснабдителни райони:

- Дрянковец и Мостино - към извода “Брястовец” на ТЕЦ “Коларов” ;
- Раклиново - от извода “Сигмен” на ПС “Карнобат” ;
- Руйча, Люляково, Череша, Листец, Скалак - от подрайон “Сунгурларе” .
- През територията преминават трасета на въздушни електропроводи:
- 110 кв - към Тягова подстанция, извод “Свобода” от ПС “Бургас” към ПС “Карнобат” с отклонение към ПС “Айтос” ;
- 220 кв - извод “Камчия” към ПС “Карнобат” ;
- 400 кв - извод от ПС “Добруджа” към ПС “Бургас”.

През 2000 г. в кв. Странджа е изграден нов трафопост с прилежаща към него ел. мрежа ниско напрежение.

В сила е работен проект “Изнесено мерене на консумираната ел. енергия”, който се осъществява от Електроразпределение - Айтос съвместно с частни фирми. По-големите частни фирми, които работят съвместно с Електроразпределение - Айтос са: ЕТ “Златев 91” - Айтос; ЕТ “Иван Славов” - Сливен; ЕТ “Никс” - Айтос.

Извършена е подмяна на стълбове и кабели на мрежа ниско напрежение 20 кв. в гр. Айтос и Дрянковец, Караново, Мъглен, Пещерско, Поляново, Съдиево, Тополица.

Модернизирането и подобряването на съществуващата инфраструктура, ще подобри както качеството на живот на жителите в общината, така и средата за развитие на бизнес. В тази връзка е необходимо усилията да се насочи към привличане на наши и чужди инвестиции; да се използват рационално средствата, отпускани от Европейския съюз, за изпълнението на одобрени проекти.

Улично осветление

През 2002 год., със собствени средства, общината започна подмяна на уличните осветителни тела с икономични - НЛВН (натриева лампа високо налягане). Очаква се до края на 2007 год. да бъдат подменени всички осветителни тела в населените места от общината. В момента се оптимизира включването и изключването на осветителните тела чрез фотоелементи.

В малък участък от ул. "Славянска" (по която преминава първокласният път София - Бургас) няма захранване за улично осветление. Необходимо е изграждането му и монтиране на стълбове с осветителни тела.

Комуникационни мрежи - пощи, далекосъобщения, радио и телевизия

Състоянието на междуселищните (в общината) комуникационни мрежи е добро. Има две телефонни централи – аналогова - модел 1929 г. и от 2003 г. - цифрова. Свързани са с оптичен кабел и телефонните връзки с абонати извън общината се осъществяват чрез него.

Заявките за нови телефонни постове са намалели в сравнение с положението преди 2-3 г. поради конкуренцията на мобилните връзки и намалелите финансови възможности на населението. РУ "Далекосъобщения"- Айтос е в състояние да задоволи исканията за нови стационарни телефонни постове. Необходимо е поставяне на улични телефони в центровете на селата от общината и в ромския квартал.

Пощенска станция има в град Айтос, а изнесени пунктове в останалите селища.

На територията на общината - на вр. Хисар има телевизионен ретранслатор, там са монтирани и съоръжения на мобилните телефонни оператори и интернет доставчици. Изградените базисни станции на Мобилтел, Мобиком и Глобул обслужват територията на цялата община.

Единствена кабелна телевизия на територията на общината е телевизия "АЕТОС". Все още мрежата и е въздушна, но предстои преминаването и в подземна.

Интернет връзка предлагат две фирми, чиито мрежи също са въздушни и предстои преминаването им в подземни.

Социална инфраструктура. Обществени места за отдих

На територията на гр. Айтос има стадион със спортна зала към него, както и зала за спортни игри в градската градина. Необходимо е модернизирането на стадиона и залата към него. Залата за спортни игри е неизползваема в момента и се нуждае от спешен основен ремонт. Същият може да се съчетае с пристройка за увеличаване броя на местата за зрители.

Съгласно сключена концесия до 2006 (респ. 2009) год. предстои изграждане на два открити плувни басейна в градската градина.

В гр. Айтос съществуват и се поддържат частично (поради липса на средства) озеленени площи, които на места са съчетани с реализирани детски площадки за игра. Съоръженията са много остарели и е необходима подмяната им.

На територията на града има изграден голям лесопарк "Славеева река", обслужващ отдиха на населението. Паркът има потенциал да бъде разширен.

Град Айтос има нужда от водни площи (фонтани или малки езерца), които биха променили облика на града.

Проблеми на урбанизацията и устройство на територията

Жилищната територия на гр. Айтос е недостатъчна и предстои включване в регулационните граници на нов терен в западна посока (по пътя за с. Мъглен).

Съществуващите кадастрални и регулационни планове на всички населени места и зоните за земеделско ползване (&4 от ЗСПЗЗ) са само на хартиен носител, като част от тях са и много остарели. Необходимо е изготвяне на нови кадастрални и устройствени планове. За по-бързо, качествено и точно извършване на всякакви технически услуги е необходимо поетапното цифровизиране на всички налични и новоизготвени планове.

За четири села - Тополица, Карагеоргиево, Пирне и Караново, има изработени и приети през 1996 год. кадастрални планове. За да могат да се използват е необходимо изработване на нови устройствени планове. От нов устройствен план се нуждае и град Айтос.

Матрица на анализа на околната среда и техническата инфраструктура

Силни страни (стимулатори на развитието)	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> • Добре съхранена околна среда; • Липса на големи замърсители – промишлени и селскостопански предприятия; . • Уникални за Балканския полуостров защитени природни забележителности; • Надеждни източници за питейна вода и довеждащи съоръжения; • Добре планирана и ефективна пътна мрежа; • Реализиране на проект за енергоспестяващо улично осветление; 	<ul style="list-style-type: none"> • Въвеждане на строги мерки и санкции на общинско ниво за увреждане на околната среда; • Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадни води във всички населени места на общината; • Въвеждане на разделно събиране на отпадъците и депониране на неретикулируемите отпадъци на регионално депо; • Изграждане на инсталация за екологосъобразна преработка на твърди отпадъци; • Провеждане на разяснителни кампании във всички населени места на общината по нейните екологични проблеми; • Реализиране на трансгранично сътрудничество със сродна община по проблемите на околната среда; • Газифициране на гр.Айтос;
Слаби страни (ограничители на развитието)	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> • Водопроводната мрежа е с висока честота на аварии; • Липса на канализационна мрежа в повечето от селата; • На територията на града и селата няма изградена пречиствателна станция и съоръжения за отпадните води; • Остарели кадастрални и устройствени планове в някои от селищата, незапочнал процес по цифровизацията на наличните планове; • Лошо състояние на тротоарните настилки в голяма част от общината; • Неэкологосъобразна транспортна система – липса на обходен път на град Айтос; • Липса на инсталации за преработка на твърдите отпадъци; . • Липса на съвременна техника за мониторинг на околната среда; • Ниска екологична култура на жителите; • Висок процент на домакинствата, които използват твърдо гориво за отопление; • Нужда от жилищно саниране за намаляване на разходите за топло-и електроенергия. 	<ul style="list-style-type: none"> • Изолация от трансевропейски транспортни мрежи; • Липса на пречиствателна станция; • Увеличен поток на транзитно преминаващи товарни автомобили по ул. “Хаджи Димитър”; • Предстоящо изграждане на подземни мрежи от кабелните оператори, свързано с нарушаване на настилките; • Изоставане в рехабилитацията на водопроводната мрежа; • Неясно развитие на промишлените зони в града; • Увеличен брой на леките автомобили, притежание на гражданите на града и липса на достатъчно паркинг места за тях; • При депониране на отпадъците в близост до 100 км.от формирането им - невъзможност да се изнася селскостопанска продукция на европейския пазар;

5. МАТРИЦА НА АНАЛИЗА НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ,

ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ НА ОБЩИНА АЙТОС

Силни страни (стимулатори на развитието)	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съхранена околна среда и природни ресурси; ▪ Уникални за Балканския полуостров защитени природни забележителности; ▪ Достъп до голямо морско пристанище и международно летище; ▪ Добре развита транспортна инфраструктура; ▪ Добри условия за развитие на екологично земеделие; ▪ Добри традиции в преработката на земеделски продукти; ▪ Потенциал за разнообразни продукти на културен и екотуризм; ▪ Наличие на висококвалифицирани трудови ресурси; ▪ Добър климат на партньорство между общината, частния сектор и неправителствени структури. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Достъп до финансова помощ от националните и европейски фондове; ▪ Достъп до европейски пазари на преработени земеделски продукти; ▪ Очакван повишен инвеститорски интерес; ▪ Развитие на международен туризъм на южното Черноморие; ▪ Разширение на пристанище и летище Бургас; ▪ Очаквани ползи от конверсия на военни обекти за бизнес цели;

Слаби страни (ограничители на развитието)	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> • Закрити промишлени предприятия в резултат на икономически преход • Голям относителен дял на неконкурентоспособни микро и малки предприятия; • Остаряло оборудване и технологии и ниска конкурентоспособност на МСП, ограничени местни пазари. • Неекологосъобразна транспортна система – липса на обходен път на град Айтос; • Липса на техническа структура в селата, което влошава качеството на живот и не позволява развитието на туризъм; • Слаб туристически маркетинг; • Ежедневна миграция на квалифицирана работна ръка до други общини; • Липса на административен капацитет за развитие на човешкия капитал; • Сравнително високо ниво на безработица; • Социална изолация на групи в неравностойно положение; 	<ul style="list-style-type: none"> • Неблагоприятна демографска структура, която води до намаляване на образователното равнище на населението; • Изолация от трансевропейски транспортни мрежи; • Силен конкурентен натиск върху МСП след приемането ни в ЕС; • Липса на пречиствателна станция;

III. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

В ТОЗИ РАЗДЕЛ

- **Визия за развитие на Община Айтос**
- **Стратегически цели**
- **Приоритети**

Визия на Община Айтос	
<i>Община Айтос – икономически, туристически и духовен център, привлекателен за живот и бизнес</i>	
Стр. цел 1	<i>Доближаване до средноевропейските параметри на жизнена среда</i>
	Приоритет 1 Повишаване на заетостта, в т.ч. на младите хора
	Приоритет 2 Създаване на благоприятна среда за развитие на социалния капитал
	Приоритет 3 Подобряване състоянието на околната среда и инфраструктурата
Стр. цел 2	<i>Постигане на устойчиви темпове на икономически растеж</i>
	Приоритет 4 Развитие на конкурентноспособни МСП
	Приоритет 5 Развитие на общинския капацитет за привличане на инвестиции и създаване на публично-частни партньорства
	Приоритет 6 Изравняване на различията между селищата в общината

Визията очертава крайния желан резултат от усилията на всички в развитието на общината. Обективните **фактори за успех** на местното развитие са:

- Ефективно управление на местното развитие - развитието трябва да бъде управлявано от добър мениджър и екип от професионалисти;
- Грижливо планирано развитие - изграждане на ясна перспектива и дефиниране на постижими цели след изучаване на потенциала;
- Качество на човешките ресурси в общността - човешки ресурси със знания, умения и мотивация, съответстващи на съвременните предизвикателства;
- Финансови ресурси и инструменти - познаване и способност за използване на разнообразни източници на финансиране на дейностите в подкрепа на местното развитие;
- Мобилизиране на действащите лица и партньорство - идентифициране на действащите лица в общината, създаване на връзки между тях, определяне на ролите на отделните участници и установяване на партньорство;
- Адекватност на местната реалност - познаване и съобразяване със специфичните особености на местната среда и нейното вписване в регионалната и националната; баланс между традиция и иновации;
- Отваряне към външния свят - местното развитие не е изолирано, необходимост от отчитане на връзката и зависимостта с другите равнища - регионално, национално, международно;
- Ефективни комуникации - ефективни комуникационни технологии на общуване и партниране на действащите лица, между общинските власти и бизнес, НПО, гражданите и др.;
- Актуални, бързи и измерими резултати - демонстриране на успех, баланс между краткосрочната и дългосрочната перспектива.

Паралелно се отчитат и **факторите, задържащи развитието:**

- Икономически спад, обхванал структуроопределящите производства в града и общината и ликвидиране на една значителна част от тези производства;
- Недостатъчни връзки с новите европейски и световни полюси на концентрация на икономическа дейност и предприемачество;
- Амортизирани производствени зони, нуждаещи се от скъпа рехабилитация, за да посрещнат предизвикателствата на съвременни производства;
- Липса на добре екипирани пространства, които да внесат необходимия нов импулс в развитието и обновяването на икономиката.

От гледна точка на въздействието на основните заинтересовани страни върху местното развитие се очертават **два основни подхода:**

- **пожелателен, изчаквателен и екзогенен** – очаквания за по-активна намеса от страна на държавата /в т.ч. финансова/. Този подход се изразява с изказвания от типа: “добре би било, ако...”, “държавата трябва да предостави средства на местните власти за...”. Типично е очакването на инструкции и идеи “отгоре” и “отвън”.

- **реалистичен, действен и ендогенен** – основаващ се на търсенето на решения на проблемите със собствени сили в рамките на съществуващите възможности, най-вече чрез по-добро фокусиране върху ограничен брой постижими цели, максимално използване на възможностите за генериране на собствени приходи и стремеж към обединяване на ресур-

сите на всички заинтересовани, в т.ч. и на няколко общини. Типични са изразената инициатива отдолу, стремежът към решаване на проблемите там, където са възникнали, генерирането на инициативи и оригинални идеи и поставянето на разумни, ограничени и конкретни искания към държавата.

При изработването на Общинския план за развитие “Айтос 2007 – 2013” са използвани следните **принципи**:

- **партньорство, публичност и прозрачност** при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката;
- **концентрация на ресурсите** за постигане на целите на местното развитие;
- **допълване на финансирането** от национални публични източници при съвместно финансиране с други източници;
- **междуведомствена координация** на дейността на компетентните органи в процеса на планирането и програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;
- **съгласуваност** с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на национално и регионално равнище.

Реализирането на ОПР на Община Айтос предполага огромни усилия за мобилизиране на всички ресурси на общината и привличане на външни. Това предполага още подреденост в действията и следване на подходяща стратегия. Основният извод от проведените анализи е, че общината трябва да приложи **“агресивна стратегия”** на развитие. Това на практика означава засилване на силните страни и използване на възможностите за развитие .

Пътищата за реализиране на визията са очертани в двете основни стратегически цели, свързани с икономическия растеж и човешкото развитие. Сам по себе си икономическият растеж не е достатъчен, той трябва да се разглежда само като средство /инструмент/ за постигане на голямата цел - човешкото развитие. От друга страна, човешкото развитие създава благоприятни условия за икономически растеж.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1:

“ДОБЛИЖАВАНЕ ДО СРЕДНОЕВРОПЕЙСКИ ПАРАМЕТРИ НА ЖИЗНЕНА СРЕДА” Това всеобхватно понятие включва усилията за подобряване на стандартите в социалния сектор (образование, култура, спорт, здравеопазване, социални жилища, социални грижи), околната среда и инфраструктурата, но преди всичко се свързва с повишаването на заетостта, най-вече на младите хора.

Приоритет 1: Повишаване на заетостта, в т.ч. на младите хора

- Мерки :**
- 1.1. Подобряване на образователното и квалификационно равнище на работната сила съобразно потребностите на пазара на труда;
 - 1.2. Подобряване на обучителната среда за осигуряване на прехода към информационно общество;
 - 1.3. Подкрепа на МСП, създаващи работни места за млади хора;

Приоритет 2: Създаване на благоприятна среда за развитие на социалния капитал

- Мерки :**
- 2.1. Повишаване на качеството на човешкия капитал чрез развитие на образование, култура, социални дейности, спорт, туризъм;
 - 2.2. Развитие на социалната инфраструктура;
 - 2.3. Подкрепа за развитие на гражданско общество;

Приоритет 3: Подобряване състоянието на околната среда и инфраструктурата

- Мерки :** 3.1. Трайно подобряване на екологичното състояние на общината;
3.2. Обновяване и доизграждане на техническа инфраструктура;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2:

“ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВИ ТЕМПОВЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ”, чрез обновена, конкурентноспособна, природоопазваща икономика. Икономика, оползотворяваща човешките и природните ресурси на общината. Икономика, приоритетно ориентирана към високотехнологични и жизнени традиционни производства. Икономика, разчитаща на нови инвестиции чрез активно привличане/насърчаване.

Приоритет 4: Развитие на конкурентноспособни МСП

- Мерки :** 4.1. Създаване на условия и стимулиране на развитието на конкурентноспособни малки и средни предприятия;
4.2. Развитие на екологично земеделие;
4.3. Развитие на туризъм;
4.4. Подкрепа за изграждане на бизнес инфраструктура;

Приоритет 5: Развитие на общинския капацитет за привличане на инвестиции и създаване на публично-частни партньорства

- Мерки :** 5.1. Създаване на капацитет за ефективно планиране, програмиране, управление, контрол, наблюдение и оценка на процеса на привличане на инвестиции от ЕС, национални и местни източници
5.2. Развитие на партньорства с частния сектор, неправителствения сектор и цялата местна общност;
5.3. Развитие на регионално и трансгранично сътрудничество;

Конкретните измерители за постигане на целите:

За Стратегическа цел 1:

- Повишаване коефициента на заетост, вкл. на млади хора (2004% = 100%)
- Намаляване равнището на безработица, вкл. на млади хора (2004% = 100%)
- Трайни стандартни параметри на питейната вода (във всички селища);
- Намалено наднормено съдържание на замърсители в града;
- Трайно премахнати нерегламентирани сметища;
- Подобрени общински пътища в лошо състояние и пътища без настилка в км (2004% = 100%);
- Подобрена улична мрежа в лошо състояние в км (2004% = 100%);
- Брой стандартни обитавани жилища на 1000 човека (2004% = 100%);
- Брой жилища без основни благоустройствени елементи (2004% = 100%).

За Стратегическа цел 2:

- Ускорен средногодишен темп (над средния за страната) на нарастване на приходите от продажби Величината на средногодишния темп е препоръчително да е около 10%
- Ръст на местните и чуждестранни инвестиции за обновяване/разширяване на съществуващи производства (2004% = 100%)
- Ръст на реализирания износ (в стойностно изражение) (2004% = 100%)
- Ръст на привлечените инвестиции;
- Брой създадени публично-частни партньорства;
- Размер на финансовите средства в публично-частни фондове.

Участия на Общината в програми и проекти:

Период на изпълнение	Тема на проекта	Водеща организация	Донор	Размер на привлечени средства
01.11.2000 г. - 31.10.2001 г.	“Домашни грижи за самотни възрастни хора от турски произход”	Сдружение “Алтернативи”	ФАР - Лиен	3 985 евро
20.09.2001 г. – 19.09.2002 г.	“Психосоциален център за работа с деца с увреждания и техните семейства от Община Айтос”	Сдружение “Алтернативи”	ФАР - Аксес	6 672 евро
01.01.2002 г. 30.09.2002 г.	“Изграждане на център за квалификация на безработни ”	Сдружение “Алтернативи”	ФАР - SMAEP	43 295 евро
10.2000 г. – 31.12.2005 г.	“Изграждане на Агробизнесцентър/бизнесинкубатор - Айтос”		Проект JOBS на МТСП с подкрепата на ПРООН	950 000 лева
01.12.2003 г. - 31.08.2005 г.	“Гражданско участие в образованието”	Община Айтос – пилотна община	КСП и Асоциация за родителска активност	10 520 лева
08.2003 г.- 11.2003 г.	“Тротоарни настилки на ул. Паркова - Айтос”		Проект Красива България на МТСП	50 000 лева
08.2003 г.- 05.2004 г.	“Ремонт на читалище Васил Левски - Айтос”		Проект Красива България на МТСП	35 000 лева
16.08.2004 г. - 31.12.2005 г.	“Социални услуги замяна на нови работни места”	Сдружение “Алтернативи”- партньор на МТСП за Община Айтос	Проект СЕЙН на МТСП с подкрепата на ПРООН	255 500 лева
2005 г.	“Изграждане на младежки център в община Айтос”	Община Айтос	ФАР – Насърчаване на заетостта сред младежите	41 426 евро

Проекти, по които се търсят инвестиции:

- Дендрологичен проект **“Лесопарк Славеева река”**.

Цел на проекта: Ефективно използване на природните дадености на лесопарк “Славеева река” за развитието му като зона за отдих и туризъм.

Необходимо финансиране: 350 000 евро

- Проект **“Алея на старите занаяти - гр.Айтос за устойчиво развитие на традиционните български занаяти и културен туризъм”**.

Цел на проекта: Съхраняване на националната самобитност чрез развитие на традиционните български занаяти като предпоставка за културен туризъм.

Необходимо финансиране: 10 500 евро

- Проект **“Създаване и развитие на културен туристически продукт в гр. Айтос”**.

Цел на проекта: Да създаде конкурентноспособен туристически продукт за българския и международен пазар на културен туризъм.

Необходимо финансиране: 154 680 евро

- Проект **“Развитието на хората – дългосрочна инвестиция в бизнеса в Бургаски регион”**.

Цел на проекта: Създаване на управленски капацитет за ефективно управление и развитие на човешките ресурси в малките и средни предприятия от Бургаски регион.

Необходимо финансиране: 31 000 евро

- Проект **“Усъвършенстване работата на общинска администрация за осигуряване на качествени, ефективни и достъпни услуги на гражданите”**.

Цел на проекта: Усъвършенстване на професионалните умения на работещите в общинска администрация Айтос и Карнобат за осигуряване на високо качество на предлаганите обществени услуги за граждани от типа “услуги на едно гише”.

Необходимо финансиране: 7 500 евро

- Проект **“Ефективна общинска администрация, привлечени отговорни граждани, подобрена околна среда”**.

Цел на проекта: Укрепване на административния капацитет за прилагане на Европейското екологично законодателство в Община Айтос.

Необходимо финансиране: 19 500 евро

- Проект **“Създаване на обществен съвет за социална интеграция на уязвими и малцинствени групи в Община Айтос”**.

Цел на проекта: Създаване на действащ форум за сътрудничество между гражданите и местната власт в Община Айтос за решаване на общественозначими проблеми в областта на социалната интеграция на хора с увреждания, самотни възрастни хора и малцинствени групи и приобщаването им в българското общество.

Необходимо финансиране: 10 000 евро

- Проект **“На фокус – личността на детето и младия човек”**.

Цел на проекта: Поставяне на личността на детето и младия човек във фокуса на общественото внимание като основна социалнозначима ценност

Необходимо финансиране: 10 000 евро

- **Канализация град Айтос** – сметна стойност 1 000 000 евро;
- **Канализация села**, в т.ч. Караново, Карагеоргиево, Мъглен, Тополица, Съдиево - стойност 3 400 000 евро
- **Улична водопроводна мрежа гр. Айтос** – сметна стойност 600 000 евро
- **Улични и тротоарни настилки гр.Айтос** – сметна стойност 2 000 000 евро
- **Улични и тротоарни настилки села** – сметна стойност 2 400 000 евро
- **Пречиствателна станция за отпадни води гр. Айтос** – сметна стойност 12 000 000 евро
- **Междуселищен път с. Мъглен /Община Айтос/ – с. Белодол /Община Поморие/** – сметна стойност 3 000 000 евро.
- **Енергийно - ефективен ремонт на СОУ “Н.Й.Вапцаров”-** сметна стойност 150 000 евро
- **Изграждане на инсталация за екологосъобразна обработка на отпадъци** – сметна стойност 25 000 000 евро

IV. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Индикативната финансова таблица е структурен елемент на общинския план за развитие. Тя дава числен финансов и времеви израз на предвидените в плана мерки. Групирани, основните **източници за финансиране** на планираните дейности и проекти са:

- **национални източници**, включващи средствата на държавното финансиране – републикански бюджет, общински бюджети, от търговски дружества с държавно и общинско участие и финансиране от частни търговски дружества;
- **средства с източник Европейския съюз** – предприсъединителни фондове Фар, САПАРД и ИСПА до началото на 2007 г.; Структурни фондове и Кохезионен фонд, както и останалите инициативи на Общността - след приемането на страната ни за пълноправен член на ЕС ;
- **безвъзмездни средства от други източници и донорски програми;**
- **привлечени средства** чрез кредитни инструменти и инвестиционни фондове.

Както всички общини, така и Община Айтос трябва да разчита на собствения си капацитет и ресурси за финансиране подготовката на проекти и тяхното съфинансиране. От една страна, това означава при съставянето на годишните бюджетите да се определят приоритети и да се отпускат средства за разработване и съфинансиране на приоритетни проекти. От друга страна, това налага възприемане на активна позиция от общината за мобилизиране на ресурси чрез създаване на партньорства както с НПО, така и с частни фирми и/или други общини, т.е. чрез обединяване на средства.

Продължаването на процеса на финансова децентрализация и предоставяне на по-голяма автономност на местните власти ще допринесат за повишаване на капацитета на общините, в т.ч на Община Айтос за усвояване на средства по Европейските фондове.

За да се осигури постоянното частно съфинансиране на дейностите, финансирани от Структурните фондове, ще се обърне внимание на мерките по Оперативните програми, където се изисква частно съфинансиране. Предвижда се създаването на публично-частни партньорства предимно в областта на концесиите при подобряването на базисната инфраструктура.

Индикативната финансова таблица е дадена в *Приложение № 7.* Финансовите разчети за повечето мерки и проектни идеи са базирани само на експертно предположение, доколкото таблицата има индикативно значение.

V. ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

По време на разработването на Общинския план за развитие “Айтос 2007 – 2013” бяха направени допитвания до заинтересованите страни – основните социално-икономически партньори на общината, представители на бизнеса, НПО и граждани за визията и приоритетите на Община Айтос. Във връзка с описанието и анализа на ситуацията и приемането на стратегическата част на плана за развитие бяха създадени работни групи, които да начертаят бъдещето на общината. С методическата помощ на експерти от Министерството на регионалното развитие и благоустройството бе очертана стратегията на общината..

Кметът на общината и специализираната администрация ще продължат започнатата дейност по осигуряване на информация за реализация на плана. За да предостави възможност на гражданите и всички заинтересовани страни да изразят своето мнение и коментари, ще бъде организирано публично представяне и обсъждане на плана.

Предвидени са представяния в местните общински медии и кабелна телевизии на отделни тематични направления, както и специализирани дискусии с представители на бизнес сектора и НПО в общината.

По време на реализацията на плана кметът или негови представители ще запознават гражданите периодично с програмата за реализация на Общинския план за развитие, както и с отчета за нейното изпълнение посредством публични дискусии, участия в специализирани форуми и семинари и публикуване на информация в интернет страницата на Община Айтос.

VI. ПРИЛОЖЕНИЯ

- 1. Приходи по бюджета на Община Айтос за 2005 г.**
- 2. Разпределение на разходите по бюджета на Община Айтос за 2005 г.**
- 3. Инфраструктура на бизнеса**
- 4. Карта на сектор “Образование” в Община Айтос**
- 5. Културен календар на Община Айтос за 2005 г.**
- 6. План за действие на Община Айтос за намаляване на емисиите от суспендиран прах в атмосферния въздух за периода 2004 – 2015 г.**
- 7. Индикативна финансова таблица**

Приложение №1

Приходи по бюджета на община Айтос за 2005 г.

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	ОТЧЕТ 2002 г.	ОТЧЕТ 2003 г.	ОТЧЕТ 2004 г.	БЮДЖЕТ 2005 г.
	Приходи с държ. характер				
1	Данък по ЗОДФЛ	711 261	1 459 859	1 649 563	1 271 500
2	Данък за общините	606 444	-	-	-
3	Трансфери от ЦБ за избори	-	22 776	-	-
4	Обща допълваща субсидия	3 478 642	3 302 346	2 600 626	2 433 762
5	Целева субс. за кап. разходи	-	-	61 775	24 000
6	Трансфер от МОН за уч. помаг.	-	7 236	7 743	-
7	Трансфери от МТСП за ПВЗ	-	211 200	226 330	-
8	Преходен остатък - държ. дейн	-	-	35 147	44 000
9	Задълж. по финансов лизинг	-	-	-	- 9 640
	Всичко държавни приходи	4796347	5003417	4581184	3763 622
	Приходи с общ. характер				
1	Данък върху печалбата	34 336	-	-	
2	Данък недвижими имоти	54 812	62 050	64 460	63 000
3	Данък наследства	30	14	22	-
4	Данък в/у превозните средства	96 014	117 548	130 407	130 000
5	Данък при придоб. на имущ.	44 600	63 722	85 509	85 000
6	Пътен данък	90 905	115 201	93 612	-
7	Други данъци по ЗКПО	6 504	Акциз -13	Акциз -35	-
	<u>Всичко данъчни приходи</u>	<u>327 201</u>	<u>358 546</u>	<u>374 045</u>	<u>278 000</u>
	Неданъчни приходи				
1	Приходи от продаж. на услуги	383	506	3 543	2 500
2	Приходи от наеми на имущ.	57 863	53 376	35 133	45 000
3	Приходи от наеми на земя	27 052	30 145	41 926	33 000
4	Приходи от дивиденди	6 699	4 873	2 305	500
5	Приходи от лихви по банк. с/ки	239	1 349	1 345	1 300
	<u>Всичко приходи от собст.</u>	<u>92 236</u>	<u>90 249</u>	<u>84 252</u>	<u>82 300</u>
I	<u>Общински такси</u>	<u>484 087</u>	<u>580 038</u>	<u>617 802</u>	<u>641 500</u>
1	- за ползване на дет. градини	89 664	101 945	105 972	106 000
2	- такса ПДГ			3 287	3 000
3	- Такси детска мл. кухня	-	-	12 160	15 000
4	- пазари ,тротоари, терени	36 437	36 598	47 658	82 000
5	- за битови отпадъци	249 577	269 343	268 232	265 000
6	- за добив на кариерни мат-ли	5 793	14 341	19 367	19 000
№	Наименование на приходите	ОТЧЕТ 2002 г.	ОТЧЕТ 2003 г.	ОТЧЕТ 2004 г.	БЮДЖЕТ 2005 г.
7	-за технически услуги	24 547	32 277	42 196	40 000
8	- за администр. услуги	70 408	78 281	68 167	65 000
9	- за гробни места и обред. усл.	1 370	1 684	4 438	3 000
10	- за ДСП	-	36 348	33 665	33 500
11	- други общински такси	6 291	9 221	12 660	10 000
II	<u>Глоби, санкции и нак. лихви</u>	<u>43 137</u>	<u>15 320</u>	<u>51 752</u>	<u>50 000</u>
III	<u>Други неданъчни приходи</u>	<u>526</u>	<u>12 485</u>	<u>21 468</u>	<u>500</u>
IV	<u>Приходи от продажба на имущ.</u>	<u>79 893</u>	<u>291 960</u>	<u>143 642</u>	<u>82 000</u>
	- продажба ДМА	12 192	59 977	9 478	6 700

	- продажба земя	67 701	231 983	134 164	75 300
V	Приходи от продажба на НДА	-	9 719	584	1 000
VI	Приходи от концесии	6 719	9 916	8 181	5 000
VII	Дарения, помощи и други	-	12 420	10 010	-
	<u>Всичко неданъчни приходи</u>	<u>706 598</u>	<u>1 022 107</u>	<u>937 691</u>	<u>862 300</u>
	Всичко общински приходи	1033799	1380653	1311736	1140 300
	Обща изравнителна субсидия	-	173 592	335 498	679 600
	Цел. субс. за капит. разходи	302 000	295 000	39 200	165 800
	Задълж. по финансов лизинг	-	-	-	50 000
	Трансфери от закрити ИБСФ	11 788	21 166	-	-
	Преходен остатък - държ. дейн.	-	-	-	570 149
	Преходен остатък - местни дей.	31 413	177 835	452 163	371 372
	Трансфери от МРРБ за пътища	-	28 600	159 300	-
	Трансфер МРРБ - пътен данък	-	-	33 464	115 200
	Преводи на път-общ. приходи	-	- 6 597	6 310	286
	Данък в/у прих. от стоп. дейн.	-	-	-	- 2 900
	Всичко приходи с общ. хар.	1379000	2070249	2337671	3089 807
	Всичко приходи:	6175347	7073666	6918855	6853 429

Приложение № 2

**Разпределение на разходите по бюджета на Община Айтос за 2005 г.
по дейности - "делегирани от държавата" и "местни дейности"**

№	Наименование на дейностите	Дейности делегирани от държавата	Държ. дейн. Финанс. с общ.прих.	Местни Дейности	Всичко Разходи
	ОБРАЗОВАНИЕ		-		
1	Общообраз. училища - вс.		--	-	2 131 290
	в т. ч. - заплати и осигуровки	1 628 866	-	-	
	- издръжка	502 424	-	-	
2	ЦДГ всичко		-	-	858 860
	В т. ч. - заплати и осигуровки	542 277	-	-	
	- издръжка	-	-	316 583	
4	ПДГ всичко	71 412	-	31 606	103 018
	в т.ч. - заплати и осигуровки	29 954	-	18 547	
	- издръжка	41 458	-	13 059	
5	Извънучилищни дейности		-	-	44 779
	в т.ч. - заплати и осигуровки	37 590	-	-	
	- издръжка	-	-	7 189	
6	Други дейн. за образов. вс.		-	-	50 968
	в т.ч. - заплати и осигуровки	34 070	-	-	
	- издръжка	-	-	16 898	
	Разходи за издръжка вс.	2 816 639	-	372 276	3 188 915
7	Капиталови разходи	24 000	-	58 000	82 000
	Всичко за образование	2 840 639		430 276	3 270 915
	ОБЩИНСКИ ЦЕНТЪР ЗА СОЦИАЛНИ И ЗДРАВНИ УСЛУГИ				
2	Дом за стари хора				97 769
	в т.ч. - заплати и осигуровки	32 406	-	-	
	- издръжка	65 363	-	-	
3	Дневен център за деца с увреж		-	-	26 285
	в т.ч. - заплати и осигуровки	11 601	-	-	
	- издръжка	14 684	-	-	
4	Днев. център за възр.с увреж.		-	-	42 581
	в т.ч.- заплати и осигуровки	13 213	-	-	
	- издръжка	29 368	-	-	
3	Домашен социален патронаж	-	-	-	158 140
	в т.ч.- заплати и осигуровки	-	-	70 140	
	- издръжка	-	-	88 000	
4	Др. дейн. по здравеопазването		-	-	51 036
	в т.ч.- заплати и осигуровки	40 739	-	-	
	- издръжка	10 297	-	-	
6	Клуб на пенсионера	-	-	-	10 455
	в т.ч.- заплати и осигуровки	-	-	7 405	
№	Наименование на дейностите	Дейности делегирани от държавата	Държ. дейн. дофинан.с Общ.прих.	Местни Дейности	Всичко разходи
	- издръжка	-	-	3 050	
7	Детска млечна кухня	-	-		36 587
	в т.ч. - заплати и осигуровки	16 837	-	-	
	издръжка			19 750	

	Разходи за издръжка вс:	234 508	-	188 345	422 853
8	Капиталови разходи	-	-	6 500	6 500
	Всичко за ОЦЗУ	234 508	-	194 845	429 353
	ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ И ДЕЙНОСТИ КЪМ НЕЯ				
1	Общинска администрация вс.				1 093 988
	в т.ч. - заплати и осигуровки	555 278	74 210	-	
	- издръжка		-	464 500	
2	Общински съвет				96 330
	в т.ч. - заплати и осигуровки			67 930	
	- издръжка			28 400	
3.	Отбрана и сигурност вс.				42 744
	в т.ч. - заплати и осигуровки	22 859			
	- издръжка	19 885			
4	Субсидии за читалища	90 453			90 453
6	ВИК - издръжка			14 300	14 300
7	Осветление на улиците- издр.			115 000	115 000
8	Озеленяване				24 400
	в т.ч. - заплати и осигуровки			4 800	
	- издръжка			19 600	
9	Чистота				369 080
	в т.ч. - заплати и осигуровки			23 250	
	- издръжка			345 830	
10	Масова физкултура				47 785
	в т.ч. - заплати и осигуровки			4 385	
	- издръжка			3 900	
	-субсидии за спортни клубове			39 500	
11	Субсидии за туризма			6 500	6 500
12	Субсидия за поддър. на музеи			1 000	1 000
13	РТВ	-			9 755
	В т.ч. - заплати и осигуровки			6 545	
	- издръжка			3 210	
14	Обредни дейности	-			33 635
	В т.ч. - заплати и осигуровки			6 605	
	- издръжка			27 030	
15	Други дейн. по културата- издр.	-		59 100	59 100
16	Зоопаркове - издръжка	-		57 900	57 900
17	Др. дейности по селстоп.-издр.	-		6 500	6 500
18	Др. дейн. по икономиката	-		91 000	147 960
	в т.ч - Опазване на общ.ред и общинското имущество			56 960	
	От тях заплати и осигур.			46 980	
	- издръжка			9 980	
	Др.дейн. по благоустрройство			61 500	61 500
19	Поддр. и ремонт на пътища -изд	-		23 000	23 000
20	Др. дейн. по жил. строит. -издр	-		1 000	1 000
21	ПВЗ - издръжка	-		4 500	4 500
22	ПВЗ - обезщ. и осиг.плащания		6 000		6 000
	Разходи за издръжка вс:	688 475	80 210	1 543 745	2 312 430
	Капиталови разходи	-	-	797 380	797 380
	Вс. общ. администр. и дейн.	688 475	80 210	2 341 125	3 109 810
	Вс: разходи за издръжка	3 739 622	80 210	2 104 366	5 924 198
23	Капиталови разходи	24 000	-	861 880	885 880
	Всичко разходи по бюджета	3 763 622	80 210	2 966 246	6 810 078
	Резерв			43 351	43 351

Приложение № 3

ИНФРАСТРУКТУРА НА БИЗНЕСА

Стопанската дейност на територията на общината се осигурява от система обслужващи институции, включващи:

- А. Банково обслужване
- Б. Застрахователни услуги
- В. Съобщения
- Г. Хотелско обслужване
- Д. Транспортно – спедиторска дейност
- Е. Правно обслужване
- Ж. Бизнес център и други

А. Банково обслужване

1. “Булбанк” АД – клон Айтос – банката извършва кредитиране в лева и валута, откриване и обслужване на детски спестовни влогове, откриване и водене на срочни депозитни сметки в национална и чуждестранна валута на местни и чуждестранни физически лица; предлага издаването на местни и международни кредитни и дебитни карти; обмяна на валута; разплащателни сметки в лева и валута; застрахователна дейност; и други услуги;

2. “Банка ДСК”- ОТП GRUP – клон Айтос – предлага услуги в сферата на кредитирането- потребителски, жилищни, инвестиционни кредити, кредити за оборотни средства и други банкови продукти за малки, средни и микропредприятия; срочни депозити; допълнително пенсионно осигуряване; издаване на дебитни и международни дебитни карти- VISA Electron, разплащания в Интернет и международни сайтове; обмяна на валута; разплащателни сметки в лева и валута; плащане на консумативи- ел. енергия, телефон към БТК, М-ТЕЛ, Глобул, вода, парно, данъци и други, парични преводи чрез международната система “MoneyGram”; и други;

3. “ОББ” АД – клон Айтос – кредитиране на инвестиционни проекти кандидатстващи пред Държавен фонд “Земеделие” по програма САПАРД, както и други видове кредитиране; издава кредитни и дебитни карти; извършва обмяна на валута; парични преводи чрез международната система “Western union”; и други;

4. “ДЗИ БАНК” АД – клон Айтос – банката предлага на своите клиенти следните услуги: стандартни плащания; експресни преводи чрез “MoneyGram”; операции в руски рубли; депозити с авансова лихва; кредитиране на физически лица; банкови карти; сделки с ценни книжа; инкасова дейност; застраховки; интернет банкиране; банката е партньор на фонда за възстановяване и развитие- кредитира проекти на публично-частна основа по програма “Сапард” за инфраструктурно строителство; международни преводи; други дейности;

5. Търговска банка “Алианц България” клон Айтос – различни видове депозити и кредити; издава международни дебитни карти; стандартни плащания и други услуги;

6. SG Експресбанк- клон Айтос предлага следните услуги: безплатно откриване на разплащателна сметка в лева и валута, изплащане на заплати по картови сметки – международна дебитна карта Маестро, Виза Електрон и застраховка на дебитна карта, кредити на граждани от 500 до 30 000 лв. без поръчител, откриване на влогове и депозити с предварително изплащане на лихвата.

Б. Застрахователни услуги

1. Застрахователна компания “Армеец” – извършва следните основни групи застраховки: Застраховки Злополука; Застраховки Каско; Застраховки Пожар и природни бедствия; Застраховки Щети на имущество; Застраховки Финансови рискове; Застраховки Гражданска отговорност; Застраховки Помощ при пътуване; и други;

2. “Алианц България Холдинг” – извършва следните услуги: Смесена валутна спестовна застраховка “Живот”; Пенсионна застраховка “Живот”; Застраховка “Живот” със спестовен характер в полза на дете; Застраховка “Жилищни сгради и домашно имущество”; Застраховка “Пожар”; Застраховка “Автокаска”; Допълнително пенсионно осигуряване; и др;

3. Държавен застрахователен институт – “ДЗИ” ЕАД – Застраховки “Живот”; Застраховка “Имущество”; Застраховка “Електроника”; Застрахователен пакет “Туризм в България”; Застраховка “Помощ при пътуване”; Застраховка “Кредитополучатели”; и други;

4. “Булстрад” ЕАД – предлага следните основни застраховки: Застраховки “Имущество”; Застраховки “Офиси и магазини”; “Автокаска”; Застраховка “Гражданска отговорност”; “Зелена карта”; “Селскостопански застраховки” и други;

5. Застрахователно дружество “Витоша” АД – агенция гр. Айтос сключва следните застраховки: Застраховка “Гражданска отговорност” МПС; Застраховка “Каско” МПС; Застраховка “Сгради и имущества” на физически и юридически лица; Застраховка “Земеделски култури”; Застраховка “Домашни животни”; Застраховка “Злополука и рисков живот”; и други застраховки;

6. ЗК “Български имоти” АД – извършва различни видове застраховки;

7. ЗПАД “Орел” – извършва разнообразна застрахователна дейност на граждани и юридически лица;

8. ЗАД “Евроинс” – извършва различни видове застраховки.

В. Съобщения

Съобщенията се осигуряват от “БТК” ЕАД – ТВ “Далекосъобщения” – Айтос. Услугите, които се предлагат са следните:

- Парични преводи (записи)
- Пощенски ценности (пликове и марки)
- Кореспондентни пратки (писма), малки пакети, търговска дейност, получаване на пощенски пратки с известия.
- Колети, писма “По сметка” и до “Поискване”, “Бърза поща”, “Обявена стойност” и “Наложена платеж”, Абонамент на пощенски кутии.
- Изплащане на пенсии.
- Изплащане на обезщетения на Бюро по труда.
- Изплащане на социални помощи.
- Изплащане на дивиденди от масовата приватизация.

Услуга такси:

- Такси “М ТЕЛ”.
- Такси “МОБИКОМ”.
- Българска пощенска банка.
- ВиК.
- НЕК.

Г. Хотелско обслужване

До преди няколко години единственият представителен хотел в град Айтос е бил хотел "Аетос". В момента хотела е затворен. В ход е процедура за приватизацията му.

Макар и с ограничена леглова база на територията на града функционира и още един обект, предоставящ такива услуги, намиращ се в "Алеята на старите занаяти" – хотелски комплекс "Генгер".

Други места за отдых са множеството почивни станции и туристически хижи, находящи се в летовище "Тополица" и лесопарк "Бяла река". Повечето от тях са частна собственост.

Д. Транспортно – спедиторска дейност

Транспортът в Община Айтос се осъществява от няколко фирми:

- Национална компания железопътна инфраструктура– държавна фирма, осъществяваща железопътни услуги.
- "БДЖ" ЕАД – със смесено участие.
- "Айтос - автотранспорт" ЕОД гр. Айтос. Осъществява обществен превоз на пътници по утвърдена транспортна схема на общината от клас "А" "Б" "В". Фирмата осъществява и специализиран превоз на ученици по утвърдена училищна мрежа на общината с автобуси от клас "Б" за училищни линии.
- ЗКПУ "Наша земя" с. Черноград – изпълнява специализиран превоз на ученици по утвърдена училищна мрежа на общината с автобуси от клас "Б" за ученическа линия Раклиново – Черноград.
- Кооперация "Експрес - Айтос" Айтос. Осъществява обществен превоз на пътници по утвърдена транспортна схема на общината с автобуси от клас "Б" "В".
- ТК "Мини Бус - Транзит". Осъществява обществен превоз на пътници по утвърдени маршрутни разписания с автобуси от клас "В" за автобусни линии Бургас – Пирне; Айтос – Варна.

Е. Правно обслужване

Правното обслужване в общината се осигурява от частни кантори и бюра с разнообразна правна дейност. Градският съд, Прокуратурата и Нотариатът изпълняват функции, определени от Закона.

Ж. Бизнес център и други

Центърът оказва подкрепа на местното икономическо развитие и на частния сектор, като предоставя четири основни вида услуги, отговарящи на нуждите на местния бизнес:

- Консултации по проблеми на бизнеса и управлението (счетоводство, финанси и кредит, маркетинг и мениджмънт, бизнеспланиране).
- Обучение по стартиране на собствен бизнес, маркетинг и финансиране, компютърни умения, по чужди езици и обучение по заявка на клиентите.
- Офис услуги (делова кореспонденция, ксерокопиране, факсимилни услуги, дизайн на Интернет-страници, изработване на рекламни материали, електронна поща).

Информационни услуги, предоставяни чрез информационно-технологичния център (достъп до Интернет, информация за пазари в страната и чужбина, установяване на бизнесконтакти, информация по заявка на клиента).

Приложение № 4

КАРТА НА СЕКТОР “ОБРАЗОВАНИЕ” В ОБЩИНА АЙТОС (инструмент за събиране на базисна информация)

Изготвена от Общественият съвет по образованието – Община Айтос
април 2004г.

1. Описание на главните “елементи”, свързани с образованието в общността. Идентифициране на основните възможности, предимства и предизвикателства

1.1 Как определяте вашата община – географски граници?

Приложение 1: Карта на сектор “Образование” в Община Айтос /Графично – на разположение в Дирекция “ОКВСТ”/

1.2 Къде са училищата в нея?

Приложение 1: Карта на сектор “Образование” в Община Айтос

Приложение 3: Списък на учебните заведения в Община Айтос /общински и държавни/

1.3 Достатъчни ли са тези училища за вашата общност? Има ли такива, които предстои да бъдат затворени?

Училищата в Община Айтос са достатъчни. Застрашено от закриване е Основно училище “Д-р Петър Берон” в с. Караново, поради намаления брой на учениците в резултат на емиграцията на семействата в Гърция.

1.4 Добри ли са материалните условия в училищата или сградите се нуждаят от ремонт? Опишете най-общо какви?

Приложение 1: Карта на сектор “Образование” в Община Айтос

Приложение 4: Училища в Община Айтос, които се нуждаят от ремонт

1.5 С какъв друг сграден фонд, който би могъл да е полезен за целите на качествено образование, разполага вашата Община?

Приложение 1: Карта на сектор “Образование” в Община Айтос

Приложение 5: Сгради в Община Айтос, които могат да бъдат използвани за целите на образованието

1.6 Какви ресурси има налични във Вашата община?

- Човешки ресурси – добре подготвен педагогически персонал
 - училищни настоятелства
 - НПО
 - опит, недостатъчно лобиране на различни нива /за разкриване на специализирани паралелки/
 - ученици – бр. ученици по структура на учебните заведения в града и общината /детски заведения, училища/
 - общински образователни структури – Дирекция “Образование, култура, вероизповедание, спорт и туризъм”; Комисия по образованието в Общинския съвет
- Материални ресурси
 - инфраструктура – добре развита , добри транспортни връзки, единични случаи на достъп на училищата до

Интернет; липса на гъвкави механизми за пълноценно използване на сградния фонд

- икономика – слаборазвита икономика, недостатъчно участие на местния бизнес в образованието
- медии – общински вестник, общ. кабелно радио, частна кабелна телевизия - ангажирани с проблемите на качествено образование в общината;

- **Финансови ресурси**

- от държавния бюджет
- от общинския бюджет
- финансиране по проекти
- спонсорство от местния бизнес

1.7 Какво е разстоянието между институциите и организациите, свързани с образованието – училищата, общината, регионалният инспекторат, другите културни институции?

Най-отдалечените училища от град Айтос са средно на 10-15 км. Има няколко села в общината, до които пътуват ученици от околните села/Приложение 1/.

Регионалният инспекторат в Бургас отстои на 30 км от общинския център Айтос.

1.8 Има ли във вашата община добър обществен транспорт? Достъпен ли е той за всички? Достъпен обществен транспорт, но с амортизиран автомобилен парк и неудобно разписание. Общинската фирма “Айтос- Автотранспорт “ ЕООД е пред фалит.

2. Списък на институциите в общността

2.1 Кои са и къде се намират основните заинтересовани от образованието страни във вашата общност?

- Работещи в сферата на образованието – учители, директори и образователни институции
- Ученици – представени от ученически съвети
- Родители – представени от УН
- НПО

Приложение 1: Карта на сектор “Образование” в Община Айтос

2.2 Кои от всички изброени по-горе групи имат много активна роля в подобряване на образованието във вашата община?

- образователни институции – педагогически съвети, директори
- Дирекция “Образование” и Комисия по образованието в Общинския съвет
- Училищни настоятелства
- Кметове на населени места
- Културни институции /читалище и ГВК/
- ОДК
- НПО

2.3. Как функционират тези активни групи? (с подкрепата на правителството, с фондове на правителството и държавата, благодарение на местно спонсорство и инициатива, благодарение на средства, събрани от благотворителност, друго)

- образов. институции и общ. структури – на централна и общинска бюджетна издръжка

- училищни настоятелства – финансиране от проекти, местно спонсорство, благотворителни инициативи, доброволен труд, дарения
- културни институции – финансиране от бюджета и стопанска дейност

2.4. Как се вземат решенията в тези организации?

Според законовите разпоредби и устава на съответната организация.

2.5. Представяват ли тези организации разнообразни сектори от човешки ресурси, налични във вашата общност, или по-скоро са обединени по някакъв професионален, възрастов или етнически принцип? Кои от тях обединяват представители на различни сектори, с различен социален, етнически и културен статус и разнообразие от интереси и възможности?

Училищните настоятелства и НПО обединяват хора с различен социален, етнически и културен статус. В тях са включени хора с разнообразни професии и квалификация /педагози, юристи, икономисти, журналисти, инженери/, с

различни интереси и възможности. В останалите институции са включени преди всичко педагози и социални работници.

2.6. Има ли такива институции и организации, които не са включени в работа свързана с образованието, но биха могли да допринесат много, ако се включат в бъдеще?

- Дирекция “Социално подпомагане” – Отдел “Закрила на детето” – обогатяване на съдържателната страна на дейността им
- Дирекция “Бюро по труда”
- Бизнес център и местен бизнес
- Утвърдени спортни школи и Медицински център – превенция на зависимостите и насилието
- Религиозни организации
- РПУ – Обществен съвет за ред и сигурност и Детска педагогическа стая

3. Колективно действие и солидарност

Образованието е сектор, който е от особена важност за много хора. Ето защо образованието е обществен процес, който събира и обединява много и различни хора, особено когато е изправено пред големи трудности и предизвикателства.

3.1. Можете ли да ни опишете някои такива случаи, когато различни хора във вашата община са се събирали и обединявали, за да разрешат някой проблем, свързан с образованието?

- акции на УН за решаване на кризата с отоплението – учители и родители, представители на местния бизнес
- при реализиране на проекти – родители, учители, Военно поделение, местен бизнес и др. /ремонт на сградата на НУ”Св.св.Кирил и Методий”, изграждане на парна инсталация в ОУ”Светлина” с.Тополица, проект “Барииери пред насилието” на УН ”Хр. Ботйов”гр. Айтос/

- спортни празници, благотворителни инициативи за финансово осигуряване на международни участия на местни спортни клубове.

3.2 Имаше ли някои конкретно обособени групи в общността, които играха водеща роля в тези случаи? Ако е имало такива, моля избройте ги и ги опишете накратко

Училищните настоятелства при Нач. Училище “Св.св.Кирил и Методий”, ОУ”Светлина”с.Тополица, УН ”Хр. Ботйов” гр. Айтос, ЦДГ”Славейче”.

3.3 Игра ли важна роля в тези случаи местното управление?

Да, 1.Финансово участие според изискванията на донорите

2. Общинската администрация – гарант пред донорите

3.4 Мислите ли, че ВСЕКИ във вашата общност има равен достъп до качествено образование? Имат ли равен достъп до качествено образование социално слабите и бедните?

На теория – Да

На дело – Не. Социалнослабите семейства не могат да осигурят на децата си средства за учебници и помагала, облекло и обувки, особено ромското население в града и селата.

3.5 Мислите ли, че хората във вашата община като цяло имат взаимоотношения на взаимно доверие и сътрудничество, особено когато разрешават проблеми, свързани с подобряване на образованието? През последните 5 години дали нивото на взаимно доверие и взаимопомощ се повишава, понижава или не се променя?

Отчасти. Кризата на доверието в обществото като цяло се отразява и в общността и затруднява пълноценното сътрудничество. Има тенденция на обезверяване за промените в желаната посока, което води до безразличие у част от хората. Кризата на доверието в образователните институции на регионално и национално равнище през последните години води до активизиране на родителската общност за осигуряване на качествено образование на децата.

3.6 Мислите ли, че хората във вашата община са отворени към поемане на отговорности и показване на инициативност по всички проблеми на образованието или те са по-скоро заинтересовани само и предимно от образованието на собствените си деца?

Плаха, спорадична инициативност.

Част от родителите /предимно роми/ са недостатъчно заинтересовани от образованието на децата си, друга част са заинтересовани предимно от образованието на собствените си деца. Отворени към поемани на отговорности и показване на инициативност по всички проблеми на образованието са предимно онези, които са служебно ангажирани с образованието или участват в институционализирани заинтересовани страни.

4. Гражданско управление и вземане на решения

4.1 Кои са основните лидери и ръководители, свързани с образованието във вашата община?

Има лидери, най-вече сред педагогическите кадри и родители, включени в управителните и контролните съвети на УН.

Конкретната ситуация ражда лидера. Ръководителят се назначава, а лидерът се откроява и самодоказва. Възможно най-добрият вариант е съпадението на двете роли у един човек.

4.2 Как и с какви процедури или традиции хората стават лидери във вашата общност? Как се избират, назначават или самоопределят като такива?

Назначаването става според законите разпоредби /ако процедурата изисква – чрез конкурс/. Изборът на лидер на УН и НПО става по демократична процедура според устава на организацията.

4.3 Как се вземат решения, свързани с образованието във вашата община в момента? На основата на нормативни документи в изпълнение на държавната образователна политика.

5. Взаимоотношения между общността и организациите в нея

5.1 В списъка на организациите, който вече сте направили, кои са от голяма важност, кои са със средна степен на важност и кои са по-малко важни?

Голяма важност – образователни институции, Дирекция “ Образование”, Комисията към Общ.съвет, УН

Средна важност – спортни, културни, социални, храмове и фирми

Няма маловажни – когато става въпрос за образованието, всички и всеки е значим.

5.2 В списъка на организациите кои са най-достъпни, кои са най-малко достъпни и кои са горе-долу достъпни за членовете на вашата общност?

Труден достъп до учебни заведения и културни институции на деца и родители с увреждания.

Недостъпни са музеят и галерията, стопанисвани от Читалище “Васил Левски” , поради липса на регламентирано работно време и специалист, отговорен за достъпа на деца и граждани..

Сравнително най-достъпни са религиозните храмове.

5.3 Опишете как на практика тези, които са достъпни, осигуряват това на общността? Чрез какви механизми на общуване, контакти и чрез какви услуги? – Интернет, телефонна комуникация, медии, преса, редовни срещи, др.

Чрез пряк, директен достъп, удачен за малки населени места.

5.4 Разстоянията между институциите и организациите, свързани с образованието, представляват ли бариера в общуването между тях?Бариера ли са тези разстояния за хората от общността, когато се опитват да контактуват с тях или да използват техните услуги?

Разстоянията в малък град като Айтос и общината не са бариера в общуването между институциите и организациите. По-голям проблем срещат хората от селата поради нередовния транспорт.

6. Създаване на мрежа за ефективно взаимодействие между организациите и институциите

6.1 Кои организации работят заедно? Как работят заедно? Например, познавате ли прояви на истинско сътрудничество между 2 организации, или институция и НПО или често сте свидетели на йерархични взаимоотношения, като например работата на представител от Регионалния Инспекторат, който извършва проверка в училището?

Ще бъде добре, ако представителят на Регионалния инспекторат не само упражнява контрол, но и оказва помощ.

Пример за истинско сътрудничество между две и повече организации е участието на няколко УН от града, с. Тополица, гр. Карнобат и Военен клуб – гр. Айтос в проект “Бариери пред насилието”, реализиран от УН ”Хр. Ботйов” – гр. Айтос. В съвместните дейности бяха включени родители, ученици, учители, общественици.

Училищата работят активно с ВК – Айтос.

Ученическият съвет на СОУ ”Хр. Ботев” – Айтос работи активно с ЛУИ “Иван Вазов” и Дом за деца с увреждания в с. Искра, Бургаска област.

6.2 Има ли такива организации, за които можете да кажете, че работят едни срещу други? Има ли такива, които се конкурират и си съперничат? Ако да, кои са те и защо според Вас това се случва?

Читалище “В. Левски” и Военен клуб – Айтос си съперничат. Причините са субективни и се наблюдава тенденция към намаляване на негативните аспекти в тази конкуренция.

6.3 Някои групи може би имат едни и същи личности за членове, а други може би имат различни личности и видове представители на общността за членове? Кои са организациите които имат едни и същи членове?

Градът е малък и твърде често едни и същи хора съвместяват различни роли. Това не е лошо, стига да имат физическа възможност и психическа издържливост. Най-често едни и същи членове имат УН.

6.4 Има ли организации, които си споделят ресурси?

Да ! УН си споделят човешки ресурси.

Сдружение “Алтернативи” предоставя материални ресурси за обучения на НПО /вкл. и за обучения на ОС/.

ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Карта на сектор Образование в Община Айтос /Графично – на разположение в Дирекция “ОКВСТ”/
2. Карта на сектор Образование в град Айтос /Графично – на разположение в Дирекция “ОКВСТ”/
3. Списък на учебните заведения в Община Айтос
4. Училища, които се нуждаят от ремонт в Община Айтос
5. Сгради, които могат да бъдат използвани за целите на образованието

Приложение 3:

Списък на учебните заведения в Община Айтос

1. СОУ "Хр. Ботев" – гр. Айтос
2. СОУ "Н.Й.Вапцаров" – гр. Айтос
3. Проф. Гимназия "Златна нива" – гр. Айтос /Министерство на земеделието и горите/
4. ОУ "Л.Каравелов" – гр. Айтос
5. ОУ "Ат.Манчев" – гр. Айтос
6. НУ "Св.св. Кирил и Методий" - гр. Айтос
7. Логопедично училище интернат "Ив.Вазов" 1 – 4 клас – гр. Айтос /МОН/
8. Помощно основно у-ще "Д-р П. Берон" – гр. Айтос /МОН/
9. Общински детски комплекс – гр. Айтос
10. МУЦТПО – гр. Айтос
11. ОДЗ "Пролет" – гр. Айтос /филиал с. Карагеоргиево и Детска ясла гр. Айтос/
12. ЦДГ "Здравец" – гр. Айтос /филиал с. Караново/
13. ЦДГ "Славейче" – гр. Айтос /филиал с. Пирне/
14. ЦДГ "Радост" – гр. Айтос /филиал с.Черноград/
15. ЦДГ "Калина Малина" – гр. Айтос /филиал с. Мъглен/
16. ЦДГ "Детелина" с. Тополица
17. ОУ "Светлина" – с. Тополица
18. ОУ "Хр. Ботев" – с.Пирне
19. ОУ "Св.св.Кирил и Методий" – с. Карагеоргиево
20. ОУ "Хр. Ботев" – с. Мъглен
21. ОУ "Отец Паисий" – с. Пещерско
22. ОУ "Ц. Церковски" – с. Черноград
23. ОУ "Д-р П. Берон" – с. Караново
24. НУ "Св. Св. Кирил и Методий" – с.Чукарка

Приложение 4:

Училища, които се нуждаят от ремонт в Община Айтос

№	Име на учебното заведение	Частичен ремонт	Основен ремонт	Забележка
1	СОУ"Хр. Ботев"-Айтос	X		Подмяна дограма
2	СОУ"Вапцаров"-Айтос	X		
3	ПГ"Златна нива"Айтос			
4	ОУ"Л.Каравелов"-Айтос	X		Сервизни помещения
5	ОУ"Ат.Манчев"-Айтос	X		Вътрешно боядисване
6	НУ"Св.св.Кирил и Методий"-Айтос	X		Сервизни помещения
7	ЛУИ"Ив.Вазов" - Айтос	X		Физкултурен салон
8	ПОУ"П.Берон"-Айтос			
9	ОДК – Айтос			
10	МУЦТПО – Айтос			
11	ОДЗ"Пролет" – Айтос	X		Вътрешно боядисване
12	ЦДГ"Здравец" – Айтос	X		Хидроизолация на покрива
13	ЦДГ"Славейче"-Айтос	X		Боядисване;сервизнипомещения-с.Пирне
14	ЦДГ"Радост"-Айтос	X		Покрив
15	ЦДГ"К.Малина"-Айтос			
16	ЦДГ"Детелина"-с.Тополица	X		Кухненски блок – боядисване
17	ОУ"Светлина"-Тополица	X		Вътрешно боядисване
18	ОУ"Хр.Ботев"-с.Пирне	X		Вътрешно боядисване
19	ОУ"Св.св.Кирил и Методий"-Карагеоргиево	X		Серв. Помещения
20	ОУ"Хр.Ботев"-с.Мъглен	X		Серв. Помещения
21	ОУ"Отец Паисий"-с.Пещерско			
22	ОУ"Ц.Церковски"-с.Черноград	X		Вътр.боядисване; Серв.помещения
23	ОУ"Д-р П.Берон"с.Караново	X		Вътр.боядисване
24	НУ"Св.св.Кирил и Методий"-с.Чукарка	X		Вътр.боядисване

Приложение 5:

Сгради в Община Айтос, които могат да бъдат използвани за целите на образованието

1. Читалище “В. Левски” – гр. Айтос
2. Военен клуб – гр. Айтос
3. Етнографски комплекс “Генгер” – гр. Айтос
4. Музей “Петър Станев” и худ. галерия – гр. Айтос
5. Музейна сбирка “Ченгелиеви” – гр. Айтос
6. Център за информация и услуги на гражданите – зала – гр. Айтос
7. Общински съвет – заседателна зала – гр. Айтос
8. Бизнес център и Бизнес инкубатор – гр. Айтос
9. Център за социална интеграция – гр. Айтос
10. Дирекция “Бюро по труда” – гр. Айтос
11. Дирекция “Образование” – гр. Айтос
12. Поликлиника – гр. Айтос
13. Градски стадион – гр. Айтос
14. Спортна зала – гр. Айтос
15. Открита сцена – парк “Славеева река” – гр. Айтос
16. Православен храм “Св. Димитрий Солунски” – гр. Айтос
17. Православна църква – с. Караново
18. Евангелска петдесятна църква “Бъдеще и надежда” – гр. Айтос
19. Джамя – гр. Айтос
20. Джамя – с. Тополица
21. Читалище – с. Караново
22. Читалище – с. Пирне
23. Читалище – с. Черноград
24. Читалище – с. Тополица
25. Читалище – с. Карагеоргиево
26. Читалище – с. Пещерско
27. Читалище – с. Мъглен
28. Читалище – с. Съдиево

Приложение № 5

Културен календар на Община Айтос 2005г.

Януари

- 14.01.- **Банго Васил** – Ромска Нова година
21.01.- **Бабинден** - народен празник- Ден на родилната помощ
29.01.- **Байрам** – Мюсюлмански празник

Февруари

- 06.02. - **127 години от освобождението Освобождението на гр.Айтос**
19.02. - **132 години от гибелта на Васил Левски**

Март

- 01.03. - **Ден на художествената самодейност**
03.03. - **127 години от Освобождението на България**
08.03. - **Международен ден на жената**
25.03. - **Благовещение**
26.03. - **Ден на Тракия и Ден на театъра**

Април

- 01.04. -15.04.- **Празници, посветени на 200- годишнината от рождението на Ханс Кристиан Андерсен**
- **Седмица на детската книга и изкуства за деца**
08.04. - **Международен ден на ромите**
23.04. - **Лазаровден**
24.04. - **Цветница**

Май

- 01.05. - **Великден**
06.05. - **Гергьовден**
09.05. - **Празник на обединена Европа**
24.05. - **Ден на българската просвета и култура**

Юни

- 01.06. - **Ден на детето**
02.06. - **Ден на Ботев**
10,11и12,.06.- **Фолклорни празници „Славееви нощи”- Айтос 2005г.- 37-мо издание**

Юли

- 06.07. - **168 години от рождението на Васил Левски**

Септември

- 06.09. - **Съединението на Княжество България и Източна Румелия**
22.09. - **Ден на независимостта на България**

Октомври

- 26.10. - **Димитровден - Празник на град Айтос**

Ноември

- 01.11. - **Ден на народните будители**
21.11. - **Ден християнското семейство**

Декември

- 01.12.- **Световен ден за борба със СПИН**
20.12.-25.12. - **Коледни празници**

Приложение № 6: П Л А Н ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА АЙТОС
за намаляване на емисиите от суспендиран прах в атмосферния въздух
за периода 2004-2015 год.

№	Мярка / дейност	Приоритет	Срок за прилагане	Отговорна институция	Очаквани разходи [хиляди лева]	Предлагани източници за финансиране	Ефект
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>А. Емитирани вредни вещества (суспендиран прах и ФПЧ) в атмосферния въздух от Комунално-битовия сектор</i>							
1.	Разработване на проект за газификация на Айтос	В	2010-2013	Община Айтос	100 000	Община Айтос Фирма , занимаваща се с изграждане и експлоатация на газопреосни мрежи	<i>Готовност за газификация</i>
2.	Поетапна газификация на града в съответствие с изготвения проект	С	2014-2015	Община Айтос и смесено АД	Съгласно Количествено-стойностната сметка на проекта .	Община Айтос Европейски фондове, Фирма , занимаваща се с изграждане и експлоатация на газопреосни мрежи	Поетапно снижаване на емисиите на прах
3.	Проучване на възможностите за саниране н апанелните жилищни блокове	В	2008-2010	Община Айтос	40 000	Община Айтос – Фондове и програми	Оценка на стойността на саниране на типове сгради
4.	Информационна кампания за разясняване на населението правилата за енергийната ефективност	Н	2007-2008	Община Айтос	5 000	Община Айтос	Повишаване информираността на населението
6.	Разработване на система за ежегодна актуализация на изразходваните количества горива за битово отопление	Н	2005-2006	Община Айтос	-	Община Айтос	Подобряване точността на инвентаризация

1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Б. Емитирани вредни вещества (суспендиран прах и ФПЧ) в атмосферния въздух от автотранспорта</i>							
1.	Реализиране на инвестиционни проекти за модернизация на обществения транспорт и усъвършенстване на съществуваща транспортна схема на Айтос					Община Айтос и международни програми и фондове	
1.1.	Изграждане на обходен маршрут за тежкотоварни автомобили и транзитното движение	В	2009г.	Община Айтос Министерство на транспорта	1000/км	Община Айтос и международни програми и фондове	<i>Подобряване на КАВ в Айтос</i>
2.	Реализиране на местни благоустройствени проекти, имащи пряко или косвено отношение към подобряване на КАВ						
2.1.	Преасфалтиране на улици и модернизация на инфраструктурата	С	Ежегодно	Община Айтос	50 - 100/год	Община Айтос	Намаляване емисиите на прах
2.2.	Изграждане на велосипедни алеи	С	2006-2015	Община Айтос	10-50/год	Община Айтос и външно финансиране	<i>Подобряване на КАВ в Айтос</i>
2.3.	Благоустройство на крайпътните и междублоковите пространства и териториите определени за зелени площи	С	2005-2015	Община Айтос		Община Айтос, “Красива България”, фондове и програми	<i>Подобряване на КАВ в Айтос</i>
2.4.	Периодично почистване на основните пътни артерии от натрупаната прах и поддържането им в добро състояние	В	Постоянен	Община Айтос	50/год.	Община Айтос	<i>Намаляване емисиите на прах</i>
3.	Реализиране на проекти за работа с обществеността						
3.1.	Кампания за запознаване на обществеността с въздействието на основните замърсители върху здравето на хората и възможностите за лично участие в намаляване на вредните емисии	Н	2006-2007	Община Айтос	5	Община Айтос, ПУДООС, проекти	<i>Подобряване на КАВ в Айтос</i>

1	2	3	4	5	6	7	8
3.2.	Въвеждане на изисквания за задължително покриване на тежкотоварни камиони при транспортиране на строителни отпадъци и насипни товари	С	2006	Община Айтос и КАТ	-	Община Айтос	Намаляване емисиите на прах
В. Емитирани вредни вещества /суспендиран прах и ФПЧ / в атмосферния въздух на Община Айтос							
1.	Замяна на високосернисти горива, използвани в горивните и отоплителни инсталации с по-ниско сернисти	В	2004-2010	Община Айтос ,РИОСВ и промишлени предприятия	500/год	Промишлени предприятия	Снижаване на емисиите на прах и сажди
2.	Изграждане на оросителни системи на работните площадки на фирмите за производство на варови и бетонови разтвори , инертни и горивни материали както и на подходите към тях	С	Постоянен и след 2005г.	Промишлени предприятия	-	Фирмите извършващи дейности за производство на варови и бетонови разтвори , инертни и горивни материали	Снижаване на емисиите на прах
Г. Други дейности за контрол и намаляване на емитирани вредни вещества /суспендиран прах и ФПЧ/ в атмосферния въздух							
1.	Разработване на Общински аварийен план за действие при превишаване на критичните прагове на замърсяване на атмосферния въздух	С	2005г.	Община Айтос	-	Община Айтос	Повишаване на готовността за действие при аварийни ситуации
2.	Поддържане на електронна база данни за КАВ	Н	Постоянен	Община Айтос	-	Община Айтос	Повишаване на информираността на населението за КАВ
3.	Издаване на годишен Доклад за състоянието на околната среда на Община Айтос	Н	Постоянен	Община Айтос	-	Община Айтос	Повишаване на информираността на населението за КАВ
Забележка: 1.Използваните съкращения за приоритет са както следва : В – висок С – среден Н - нисък							

Приложение № 7: ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Финансова таблица на Общински план за развитие на Община Айтос за периода 2007 - 2013 г.

Приоритет Мярка	Общо финансиране /хил.лв/	Национално и местно съфинансиране								Фондове на ЕС		Друго безв.финансиране /хил.лв/	%	Привлечени средства от заеми /хил.лв/	%
		Общо /хил.лв/	%	Републ. бюджет		Общински бюджет		Публично-частни фондове		Общо /хил. лв/	%				
				Общо	%	Общо	%	Общо	%						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Приоритет 1 Повишаване на заетостта, в т.ч. на младите хора															
М.1.1.Подобряване на образователното и квалифи-кационно равнище на РС съобразно потребностите на пазара на труда	1470	370	25	180	12	120	8	70	5	1100	75				
М.1.2.Подобряване на обучителната среда за осигуряване на прехода към информационно общество	2700	650	24	300	11	300	11	50	2	1950	72	100	4		
М.1.3.Подкрепа на МСП, създаващи работни места за млади хора;	2400	600	25	300	13	150	6	150	6	1800	75				
Общо Приоритет 1:	6570	1620	25	780	12	570	9	270	4	4850	74	100	1		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Приоритет 2 Създаване на благоприятна среда за развитие на социалния капитал															
М.2.1. Повишаване на качеството на човешкия капитал чрез развитие на образование, култура, соц. дейности, спорт, туризъм	39300	33900	86	28500	72,5	5200	13	200	0,5	5400	14				
М.2.2. Развитие на социалната инфраструктура;	1680	420	25	210	13	140	8	70	4	1260	75				
М.2.3. Подкрепа за развитие на гражданско общество;	1740	510	29	200	11	140	8	170	10	1230	71				
Общо Приоритет 2:	1740	510	29	200	11	140	8	170	10	1230	71				
Приоритет3 Подобряване състоянието на околната среда и инфраструктурата															
М.3.1. Трайно подобряване на екологичното състояние на общината	27560	560	2	210	1	280	1	70	0	27000	98				
М.3.2. Обновяване и доизграждане на техническа инфраструктура	17350	3350	19	1400	8	1750	10	200	1	12000	69			2000	12
Общо Приоритет 3:	44910	3910	9	1610	4	2030	5	270	1	39000	87			2000	4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Приоритет 4 Развитие на конкурентно-способни МСП															
М.4.1.Създаване на условия и стимулиране на развитието на конкурентноспособни МСПредприятия	3480	870	25	210	6	140	4	520	15	2610	75				
М.4.2.Развитие на екологично земеделие	34700	14500	41,8	14000	40,4	50	0,1	450	1,3	20200	58,2				
М.4.3.Развитие на туризъм	5550	550	10	400	7	100	2	50	1	5000	90				
М.4.4.Подкрепа за изграждане на бизнес инфраструктура	1440	720	50	350	24	100	7	270	19	720	50				
Общо Приоритет 4:	45170	16640	37	14960	33	390	1	1290	3	28530	63				
Приоритет 5 Развитие на общинския капацитет за привличане на инвестиции и създаване на ПЧП															
М.5.1.Създаване на капацитет за ефективно планиране, програмиране, управление, контрол, наблюдение и оценка на процеса на привличане на инвестиции	1440	440	31	200	14	170	12	70	5	1000	69				
м.5.2.. Развитие на партньорства с частния сектор, НПО и цялата местна общност	1260	360	29			140	11	220	18	900	71				
Общо Приоритет 5:	2700	800	30	200	7,5	310	11,5	290	11	1900	70				
Общо:	101090	57800	40	46460	32	8780	6	2560	2	82170	58	100	0	2000	2

